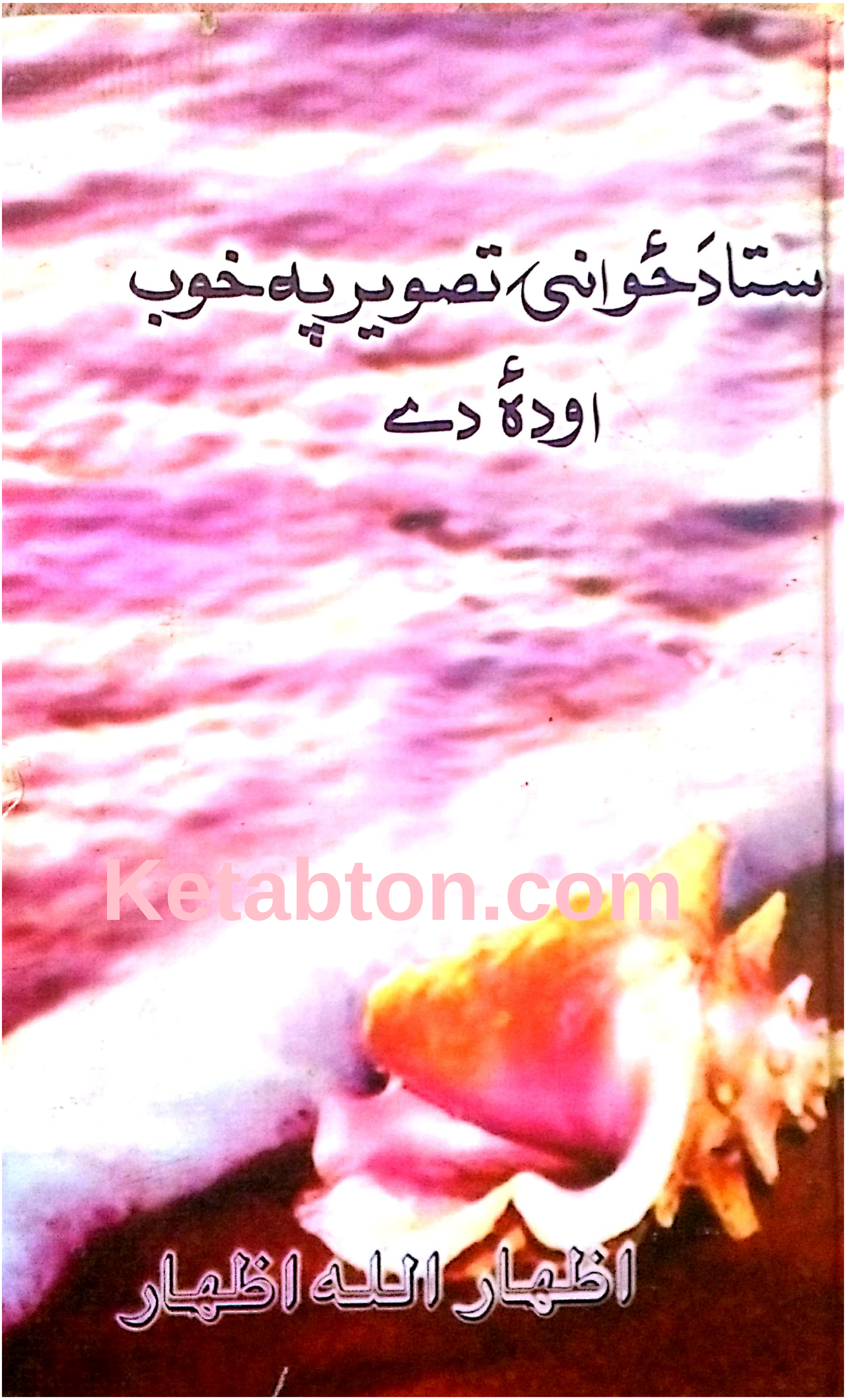

Ketabton.com

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

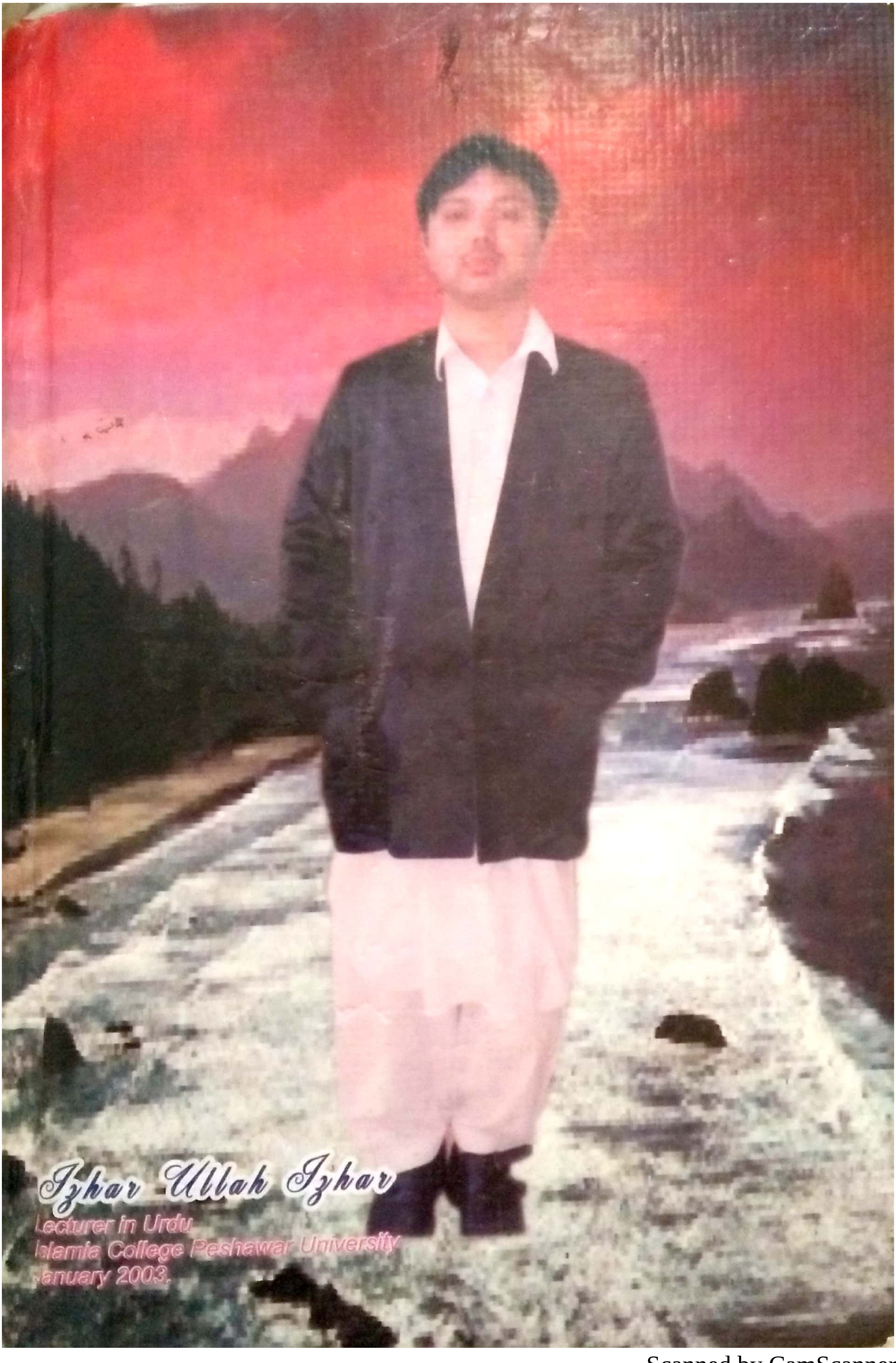

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

1521

ستا د ځوانۍ تصویر په خوب
اودۀ دے

اظهار الله اظهار

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

پخپله مینه باندې حق دې زما

کتاب * ستا دځوانۍ تصویر په خوب اوده دے

مصنّف * اظهارالله اظهار

ترتیب * محمد ایاز غزل، شکیل احمد نایاب

اهتمام * پروفیسر شوکت الله حسن، محمد داؤد کمال محسن

پروف ریډنګ * نوشاد حکیم، پروفیسر سید ایوب شاه

رومبے اشاعت * جنوري ۲۰۰۳ء

پریس * انصاري پرنټنګ پریس محله جنګي پېښور

کتابت * ارشاد خان "پښتو اکېډمي پېښور

قیمت * دوسل روپۍ (۲۰۰)

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

انتساب

دَخپل عظیم پلار پروفیسر انعام الله جانؒ قیس
او دَ خپلې درنې مـور په نومـونو چې
ساه ساه ئې راته دَ جنتونو نکهتونه
راسپړي . او نظر نظر ئې راته په لارو
کښې دَ رفعتونو اسمانونه او دَ اسمانونو
رفعتونه غوړوي

اظهار الله اظهار

Scanned by CamScanner

د هایکو

هیئتي رنګونه، موضوعات او پښتنه هایکو

لا ترله هایکو خپلو ښائسته خویونو او سپېڅلو رویو پښتنه کړه. دې زړه راښکونکې ادبي صنف دومره لږ وخت کښې د پښتون قام د اجتماعي لاشعور مرکز ته ځان ور اورسولو چې د شعري اصنافو د ارتقاء په تاریخ کښې ئې خیال کول هم یو خوب او خیال ګڼلې کېږي. د کومو صفتونو په بنیاد چې یوه معاشره د خپل وجود جواز راپیدا کوي. هغه او س کم او زیات د پښتنې هایکو په خټه کښې اغږلې شوې ښکاري. دغه وجه ده. چې هایکو په یوه مرحله کښې هم د پښتون قام نه ځان په فاصله نهٔ دے ساتلے. ښهٔ په نړه د دوي په غم ښادۍ او مړي ژوندي کښې شریکه شوې ده. او د پښتنو د ژوند ژواک نه ئې نهٔ یواځې ځان خبر ساتلے دے. بلکه قدم په قدم ئې د پښتنې سیمې د ژوندي روایتونو د رنو قدرونو، سماجي غوښتنو، تهذیبي رویو، اوسي ژوند او ثقافتي هلو ځلو نه د خپل زړهٔ

(c) ketabton.com: The Digital Library

درزاکانې جوړې کړې دي . او اوس د هایکو په ساه ساه کښې د پښتنې خاورې وړې نغمه نغمه را پورته کېږي او تپه تپه خورېږي.

لنډه دا چې پښتنې معاشره کښې د زړونو نه را واخله تر دې ساعته پورې څومره بدلون راغلے دے هایکو ترې په مکین مکین خپله غېږه او په هنر هنر خپلې مرمرینې لېچې راچاپېره کړې دي. او په خپله زروزینه لوپټه ئې ورله شمله هسکه ساتلې ده. ځکه خو د ځنو ښاغلیو له اړخ نه د پښتنې هایکو غندنه بېخي داسې ښکارې لکه سړے چې خپلو پښو له تبر راوبخوي.

د هایکو په موضوعاتي ارتقاء د خبرو کولو نه وړاندې دا لازمي ضرورت محسوسېږي چې د هایکو په هیئت بدلون او پرمختګ دې هم رڼا اوغورځولے شي. هایکو چې د جاپان د اوږد نظم "هایکاې" نه ځان را بېل کړو نو ګڼو شکلونو کښې ئې ځان څرګند کړو. او په خارجي سطحه ئې خپل ګڼ شمېره تجرباتي تصویرونه رانښکل. ولې د ځینو تصویرونو تجربې او د ځینو تجربو تصویرونه پکښې لکه د کاڼي د بُت په ځاے ولاړ پاتې شو. او د ارتقاء هېڅ تحرک او تموج پکښې را پېدا نه شو. چې حیثیت ئې اوس د تاریخي حوالو نه سېوا هېڅ

Scanned by CamScanner

هم نهٔ دے پاتې شوے. ولې ځنې ارخونه يې نهٔ فقط ارتقاء سره مخ شو بلکه دَ خپل پرمختګ سفر دَ دنيا ګټ ګټ ته ور اورسول. خو چونکه دغه صورتونه هم دَ دنيا نورو ژبو او ادبياتو سل په سله خپل نهٔ کړل او دَ خپل مزاج او استعداد تر مخه يې پکښې ضروري بدلون او خپل ځان سره مناسب سمون راوستلو ځکه نو په هيئتي سطحه يې نور هم ګڼ اشکال او تماثيل مخې ته راوړل چې دَ وخت بدلېدونکيو ساعتونو کښې ځينو خپل ځانونه ژوندي اوساتل او ځينو لکه دَ سمندر دَ موجونو دَ سفر په لاره کښې خپل وجود او باېللو.

دَ هائيکو دَ هيئتي تاريخ احاطه کول يقيناً يو ډېر وخت غوښتونکے عمل دے. ځکه نو دلته دَ عالمي ادبياتو نه او خاصکر دَ مشرقي ادب نه دَ هائيکو يو څو نمائنده هيئتي نمونې وړاندې کولے شي.

دَ هائيکو دَ درې مصرعه ايز تعين نه وړاندې په عالمي ادب کښې دَ يو مصرعې هائيکوګانې ، دغه رنګ دَ دوو مصرعو هائيکوګانو هم سرونه راپورته کړل. او تر دې ساعته پکښې طبع ازمايي کېږي. خو داسې صورتونه دَ هائيکو بنيادي هيئت سره زيات سمون نهٔ خوري. لهذا دَ بقاء په حقله يې څهٔ وائيل هم ډېر ګرانه دهٔ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

البته د نمونې په ډول ترې نه مثالونه وړاندې کېږي.

" د يوې مصرعې هايکوګانې "

ترجمه ۱: يو لوګی ده چې په پارکنګ ډاکوزېږي کوره
(ايلکيسس روتهيله)

ترجمه ۲: باران په هره کړکۍ
(کوردن ډين سوويل)

" ۳: د کړه مار د سر اسمان دے زما
(محمد اياز غزل)

" ۴: د تعبيرونو لار کښې ورک شمه زه
(شکيل احمد ناياب)

" ۵: خوېلوشو زما د سترګو نظر هم يوړلو
(اظهار الله اظهار)

په دې ټولو مثالونو کښې د هايکو داخلي مزاج پټ پټوښې کوي. تصويرونه پکښې جوړېږي. د فطرت حادثې او د تخيل رنګونه پکښې ترغاړه اوځي. ولې د شعور په سمندر کښې هغسې غورځنګ نه راولي. دغه سبب دے چې دلته تصويرونه يواځې تصويرونه او عکسونه نه دي. حرکت هم پکښې محسوسېږي. خو د فکر وړاندې منزل او د نتيجې کوټلې مرحلې ته ذهن ډېر په ګرانه ورسوي. او په خپله داسې وائي چې زمونږ د فنې تکميل زاويې په نامعلومه لاره کښې

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ورکې شوې دي. موږ نېمګړې نیمه خوا یو.

"دوه مصرعه ایزې هایکوګانې"

ترجمه: د جنورۍ دریمې تاریخ دے
د ږمي کوټې لاتر اوسه یخې دینه
(باب بولډ مین)

۲۔ ستا لوپټه که مې رانه وړه
زړه به خپل ځان په اباسین لاهوکومه
(اظهارالله اظهار)

۳۔ ما باندې ستاسترګې بلا ګرانې دي!
کښې نو اوربه په ټول کلي پورې کړوما
(اظهارالله اظهار)

کېدے شي دلته څنې اعتراض کوونکي دا هم اووائي چې دریمبۍ دوه هایکوګانې خو د "یاقربان" د التزام نه یو خوا ته بېخي د پښتو ټپې دي. او که چرته هایکو داسې وي نو بیا ټپه څه بلا ده خو ولې هایکو په خپل ځان کښې د پښتو د ټپې خوا ته هم لږې. ځکه نو د ابلاغ د اسانتیا په خاطر او د تفهیم او وضاحت دپاره د "باب بولډ مین" دوه مصرعه ایزه هایکو د ټپې په هیئت کښې ترجمه کړے شوه. دوېم مثال د دریمبې په تتبع او مرسته کښې راوړے شو البته

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

دریمه حواله دَ هایکو او دَ ټپې دَ صنفي تفریق په خیال راوړے شوه. چې کنې چرته دَ دواړو صنفونو هیئتي امتیاز یو بل کښې ګډ وډ او ورک نشي. او دا هم چې ځنې نادان معترضین په مثال دَ اصل ګمان کښې بیا چرته دَ خپل سر وښتځ را اونه شي کوي. او نوي ماتمونه راجوړ نه کړي.

بهرکیف دوه مصرعه ایزه هایکو دَ یوې مصرعه ایزه هایکو په مقابله کښې زیات فعالیت په دې لړې چې تصویر دَ تصور په لاره روانه وي ولې پښتو ادب سره سره په عالمي ادب کښې دَ درې مصرعه ایزه هایکو دَ تخلیق رجحان منګولې ګلکوي لګیا دے ځکه نو ورو ورو دوه مصرعه ایزو هایکو هم خپل نقشونه پیکه او تت کړي دي. او دَ سفر نه یې دَ ستومانۍ ګردونه راتاؤ شوي دي.

درې مصرعه ایزې هایکوګانې دَ هیئتي تنوع او ساختیاتي اختلاف باوجود خپل حقیقي روح ته زیاتې ورنزدې دي ځکه یې خو دَ تجرباتي پېښو باوجود ښکاره مقبولیت هم موندلے دے. هایکو چې دَ هیئت او ساخت کوم پېژندلي شکلونه ځان سره راوړي دي. دلته ترې نه یو څو دَ مثال په طور وړاندې کولے شي. دَ درې مصرعه ایزې هایکو یو قدیم جاپاني شکل

Scanned by CamScanner

اوولس سېلابين شکل دے. په دې کښې اوولس څپې
د ۵ - ۷ - ۵ په ترتيب سره راځي او خپله تخليقي او
هنري اکائي جوړه وي.

په اردو ژبه کښې د ضروري ذخافاتو نه يو
طرف ته دا هايکو د "بحر متدارک" دې ارکانو
سره سمه راځي.

فعلن فعلن فع
فعلن فعلن فعلن فع
فعلن فعلن فع

يا د موسيقۍ د دې ارکانو په مرسته سرته رسي.

سارے گاما پا
سارے گاما پا داني
سارے گاما پا

مثالونه ع ۱:-

خوب مې ليده شه
نه راته ياديږي اوس
شوے ئې تعبير ته

(قاسم محمود)

ع ۲:- بس شو زما وار
مينه ويني ويني شوه
ورکه مې کړه لار

(نادم خټک)

(c) ketabton.com: The Digital Library

۳۷ ـ پـه تـال چې ځـانګي
ځـني زرهٔ سـتړي پـېغلي
اور تـه ور دانـګي

(اظهار الله اظهار)

۳۸ ـ یـو خـوب او خیال دے
کارغـهٔ زده کـړے کـلـه
د زرقي چـال دے

(اظهار الله اظهار)

دا انـداز د پښتو ژبې بنـیادي آهنګونو او صوتیاتي نظام سره سمون نهٔ خوري. لهذا په پښتو ژبه کښې ئې لا تر اوسه د تخلیق باوجود هیڅ مقام نهٔ دے تر لاسه کړے. بله دا چې په دریو مصرعو کښې اردو مرو اوولس چېې ځایول یا اولس چېې په دریو لنړو او بړدو تړاکلے شوو مصرعو کښې بندیواني کول یو طرفته یقیناً یوه هنروري ده ولې هم دغه هنروري د تخلیق په فطرت نارو اثر هم غورځوي. او یو میکانیکي او مصنوعي فضا راجوړه وي. کم از کم د پښتو ژبې تر حده خو دې صورت تصنع کښې هیڅ شک نشته اوس که څوک په دې ترتیب کښې د تخلیق صحت په ځائے ساتلے شي. نو بیا خو پکښې هیڅ عیب نشته خو داسې ښکاري چې دا ورېه به شړه نهٔ شي.

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

دلته دَ درې مصرعه اېزه هايکوګانو يو څو نور شکلونه هم اووينئ.

ع۱: اوښانده
که خوبنه دې وي (۳-۵-۳)
اوژاړه
(شکيل احمد ناياب)

ع۲: اومنه
زما خبره (۳-۵-۳)
دوب به شي
(محمد اياز غزل)

ع۳: ستا نه به زار شمه خو
که دغه حال وي ګله (۷-۷-۷)
ستا نه به زار نهٔ شمه
(محمد اياز غزل)

ع۴: زما دَ کور بنديان خو دومره هم خاموشه نهٔ وو
اوس خو زما هاغه معصوم بچي هم حال دادے چې
زهٔ ئې په زوره تخنووُمه خو خندا نهٔ ورځي
(اقبال حيدر) (۱۶ - ۱۶ - ۱۶)

ع۵: ستوري رانغارم پلوشي کېږي دَ ژوند
ستا بنائسته نوم دَ رنګينو لوګو په وزرونو ليکم
چې دَ ورمئ قلم راواخلمه زهٔ
(اقبال حيدر) (۱۱ - ۱۹ - ۱۱)

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

عـ۶ ؛ دا د سحر خاموشي

خو د بناخونو منځ کښې شور کوي نن

یوه یو اځې پانه (۷-۱۲-۷)

(ج. ډبلیو پیکټ)

عـ۷ ؛ سینې د پېغلو د لاسونو سره هم پورته شوې

داسې ښکاریږي کښې (۱۶-۷-۱۶)

یوه پرده باندې ګلونه راټوکیږي رژي

(روډ ویلموټ)

عـ۸ د لوګونه به ډولۍ جوړه کړم

زه به رنګونه د سپرلو ټول په جرګه درولم

تا به بوځم لېونۍ (۱۱-۱۶-۷)

(اظهار الله اظهار)

عـ۹ ځې رانه مه اړوه

لکه د سپینکي شان د اورنه الوتلے یمه

تاله راغلے یمه (ز-۱۶-۷)

(اظهار الله اظهار)

عـ۱۰ ؛ اوګوره

زه د خپلو سپو روپه اوږو باندې سورلي کوم

تا سره سیالي کوم (۳-۱۶-۷)

(محمد ایاز غزل)

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ع۱ : دَ پوهړیانو دَ ژوندون قصه به تاته کوم

(۲-۵-۱۶)

زما جانانه

کیسه

(تشکیل احمد نایاب)

دغه رنګ دَ موضوعاتو یا عنواناتو دَ لاندې لیکلې شوې هایکوګانې او دَ مسلسل هایکوګانو مثالونه هم له نظره راتیرېږي چې دَ تجسس فقدان پکښې محسوسېږي . داسې هایکوګانې قدم په قدم خپله موضوع ورانسدې بوځي او دَ کښو تصویرونو رنګونه پکښې دَ یو مرکزي تصویر څهره رابښکاره کوي خو څرنګه داسې هایکوګانې دَ هایکو جامعیت، اختصار او علامتې پېرایې ته زیان ور رسوي . ځکه ترې عام طور سره تخلیق کونکي ډډه کوي . او یو بدعت يې ګڼي .

دغه رنګ دَ نثري نظم په رنګ څنې تخلیق کونکیو نثري هایکوګانې هم لیکلي دي . چې په دریو کرښو کښې خپله افسانه سرته رسوي ولې داسې هایکوګانې له آهنګ او غنایت نه معرّا وي ځکه دَ پښتنو دَ ذوق تنده پرې نه ماتېږي داسې برېښي چې دَ نثري نظم په رنګ به پښتانه د نثري هایکو معماتي صورت خپلولو ته تیار نشي ولې دَ موضوع ترخه دَ نثري هایکوګانو یو څو عکسونه ځکه ورانسدې کولې شي چې دَ هایکو

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

هیڅیتي سفر اندازه تري هم اوښي . او د تاریخي ریکارډ سمون هم سم ښي .

"مثالونه"

۱ ع : زه د خپل کور په چت ملاست یم
تورو شپه ده د اسمان ستوري شمارم
خو داسي بنکاري چي تري ستا غمونه ډېر زیات دي
(شکیل احمد نایاب)

۲ ع : د کره مار د پاسه یوسف خان څوک دے
تا نه پته ده چي همغه هم غزل دے
مینه د قالبونو پروا داره نه وي
(محمد ایاز غزل)

۳ ع : ستوري زما د خپو بناپونه دي
دا تول به زه په یو هنر رایوځاے کړم
او ستا د زني خال به تري نه جوړ کړم
(اظهار الله اظهار)

په دي موقع دا صراحت هم ضروري کنړلے کېږي چي په عالمي ادب کښي همدغه رنګ په مش قي ژبو کښي د هایئکو د مخلوط بحرونو تخلیق هم مخي ته راغلے دے خو پکښي د اهنګونو سمون سم نه دے ځکه ي یواځي په یادولو اکتفا کېږي . مثالونه ي نه ښي وړاندي کولے .

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا د هایکو د هېئتي سفر یو څو پړاوونه وو. خو څه ته چې پښتنه هایکو وېلې کېږي. هغه د دې ټولو هېئتونو نه ځانته بیل کړه ورکړه او خوند رنګ لري پښتنه هایکو متوازي الاوزان هایکو ده چې هره مصرعه ئې بلې سره برابر او په ترنم او اهنګ کښې ترلې شوي وي. چونکه دې هایکو کښې مصرعې لنډې تنګې یا اوږدې لنډېږي نه ځکه ئې د پښتنو منصفانه ذوق خوښوي. دا ساختیاتي سلسله د پښتنو د موسیقۍ سره هم سل په سله سمه ده. او حافظه ئې هم په پوره تېزۍ قبلوي. خو دلته دا وضاحت هم ضروري دے چې پښتنه هایکو یوا ځې د درېو برابرو مصرعو تکرار هم نه دے. بلکه د یو خاص یوولس سېلابېن بحر د الستن ام نامه ده. چې د رزمیه بحرونو دې ارکانو سره لږ ډېر مماثلت لري. ارکان دې.

"فاعلاتن مفاعلن فعلن"

په هېئتي اعتبار پښتنه هایکو د خاص یوولس سېلابېز ردهم سره ځکه او ترلې شوه. چې پرې د پښتو هایکو لیکو نکیو ځان ته اجتهاد او اجماع کړې ده. او په پښتو ژبه کښې چې تر دې ساعته څومره د هایکو کانو مجموعې مخې ته راغلې دي غالبه او درنه برخه ئې هم په دغه خاص آهنګونو کښې وجود مونده

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

دے. او بیا پرې د پښتنو اولسي ذوق پوره پوره اعتماد هم کړے دے.

د پښتنې هایکو په دغه خاص هیئت کښې چې کومې مجموعې مخې ته راغلې دي. پکښې د بناغلي اسماعیل گوهر "مسکا" د اظهار الله اظهار "راته غوږ ونو کښې ینګړې شرنګوي" "کاڼي د گل په لاس کښې خوند نهٔ کوي". او دا مجموعه "ستا د ځوانۍ تصویر په خوب اوده دے" دغه رنګ د بناغلي ډاکټر دیدار یوسفزي "نسکورې لیې" د پروفیسر نواز طائر "خویونه خپل کلي کښې" د پېغلې ناهید سحر "خپلو خویونو له تعبیر لټوم" داسې د بناغلي محمد ایاز غزل د هایکو مجموعه "د بنایستونو د صحرا وریځې" او د شکیل احمد نایاب "پلوشې" هم په ګوته کړې شوې چې کښې د تخلیق د مرحلونه راتېرې شوې دي.

د هایکو په داسې هیئت د پښتون قام درې طبقې متفق دي چې پکښې مشران، ځوانان او پېغلې شاملې دي. ځکه دغې اتفاق له د اجتهاد او اجماع نامه ورکول عین روا دارې ده. او دغه خاص یوولس سیلابیزې هایکوګانې پښتنې هایکوګانې کنل بېځې بې ځایه نهٔ دي. په دې خاص تناظر کښې دا یو څو هایکوګانې اولولئ.

Scanned by CamScanner

ع۱، زړه مې تنهاکۍ شي لوخړه اوکړي
پوهه چې اوښکي توريالي د وطن
د خور د سر لوپټه هم خرڅوي

(شکیل احمد نایاب)

ع۲، یوې کوجرې ته ټکولو وېشل
تا به یو ورځ سمندر لاهو کړي
مور دې په پښو کښې اوبه کړوي

(محمد ایاز غزل)

ع۳، د داسې خلقو په ولقه کښې دے ژوند
چې په نصیب ئې د سپېرلو زمکه ده
خو بیا هم څې په اسمان لاړې توکي

(ډاکټر دیدار یوسفزے)

ع۴، چا راته وے چې د سپېرلې ورځو کښې
هغه تر لرې ګرځې ساکو پسې
ځکه پښې کښې مې شړشم اوکړل

(اسماعیل ګوهر)

ع۵، د هسپتال هغه منحوسه کړه
مې نه هېرېږي چې تا ماته اووې
"خپل ځان مې بائیلو ته مې اوکتلې"

(پروفیسر محمد نواز طائر)

(c) ketabton.com: The Digital Library

ع۶: دا خنداګانې ئې فریب وي هسې
دَ وخت میچنه کښې دَل کېږي مدام
دَ ادم زویه ماته سپک مه ګوره

(ناهید سحر)

ع۷: لوخې چې کڅن کښې ګنده پاتې شي
داشې په ژبه ئې صفا ستره کړي
زما دَ ښځې نه پښو پاکه ده

(ظفر خان ظفر)

ع۸: دَ محبت له عظمتونو نه زار
چې دَ زمانو ئې ودونه جوړ شي
میاندې په سینې سر ګډاګانې کوي

(اظهار الله اظهار)

ع۹: په شرق دې اوښکې رسمونه دَ بنار
چې دَ کمرې کړکۍ مې بېرته کړله
ما دَ هوسۍ کټ کښې میلو اولیده

(اظهار الله اظهار)

بهرحال دغه خاص هیئت کښې دننه هم ختې تجربې په نظر راځي. پورتني واړه مثالونه دَ معنۍ هایکوګانو په زمره کښې راځي. خو په دغه معلوم چوکاټ او هیئت کښې متفقې هایکوګانې هم لیکلې شوې دي. چې په درې مصرعو کښې ئې ترتیب اوړي

Scanned by CamScanner

را اوړي یا وړاندې ورستو کیږي. د مثال په طور
داسې یو ولس سیلابیزې مساوي الاوزان هایکو ګانې
شته چې وړمبنۍ دوه مصرعې ئې په قافیه کښې تړلې
شوې دي. او اخري مصرعه ورسره په اهنګ کښې
برابره وي خو معنیٰ ئې وي. دغه رنګ اولنۍ او
اخرۍ مصرعه د قافیو په اهنګونو کښې راټوله
وي. ولې دویمه یا منځنۍ مصرعه د قافیې نه
ازاده وي یا اخري دوه مصرعې د قافیو په لړه کښې
سللې شوې وي. او اولنۍ د دغې قدغن نه خلاصه
وي. داسې مثالونه هم شته چې درې واړه مصرعې
یکښې هم قافیه او هم ردیف وي. خو کومه بې ساختګي
چې په معنیٰ شکل کښې موندلې شي. عموماً تړې دا
نور واړه صورتونه په څه نه څه حوالې سره
عاري وي. بهر کیف دلته د وضاحتې ترتیب سره
سمې هایکو ګانې را نقل کیږي.

"مثالونه"

ع ا: ارمان په غېږ کښې د ارمان ورک شولو
مانه د لاس کرښو کښې ځان ورک شولو
د زړه درزا په سې اوس لاړ چرته شم
(اظهار الله اظهار)

۲ع: ما یکښې عکس د ښونتوب اولیدهٔ
په سوچ کښې ورکه شوه د ژوند ائینه
زهٔ چې بیدار شومه، ما خوب اولیدهٔ

(اظهار الله اظهار)

۳ع: د سترګو تور دې د غزل مطلع کړم
داسې را ټول را تقسیم شومه زهٔ
لکه د کاڼي په مینځ نیم شومه زهٔ

(//)

۴ع: د وخت رفتار لا اودرولے شي څوک
داسې په وړاندې زمانه لاړه شي
چې ائینه دانه دانه لاړه شي

(//)

۵ع: زنځیر موکے، موکې زنځیر اوخوړهٔ
تعبیر مې خوب، خوب مې تعبیر اوخوړهٔ
نن دې وینو رانه تصویر اوخوړهٔ

(//)

دا حقیقت دے چې یک د تخلیق په پیمانه خپل اعتبار اونهٔ بایللې نو بیا ئې د هیئت د وجود او ثبوت دپاره د هغې خارجي دلیل جواز نهٔ را پیدا کېږي خو د ظاهر سترګو نظر لنډ تنګ وي. او د هر څهٔ دپاره یوه تاکلې شوي پیمانه او فرم غواړي. او په

دغه فورم کښې ژوند او فن دواړه بند یوان هم لیدل غواړي - دا خبره ځکه اوکړلے شوه چې د ځینو جامد ذهنونو او رجعت خوښونکو عناصرو دا خیال دے ګڼي چې هایکو که د ۵ - ۷ - ۵ په اوولس سلابېز ترتیب اونه لیکلے شي . نو هغه به ښځې هایکو نه وي . او حال دا دے چې داسې ناروا قدغنونه جاپانیان هم د تخلیق د فطرت په لاره کښې خنډ ګڼي . نو بیا آخر په دوي د اوولسو سلابونو څیه څیه او دلې دلې پېریان ولې ناست دي . اوس که څوک په دغه ترتیب کښې ښه معیاري شاعري کېدله نو بیا هم یوه خبره وه خو داسې هم نه دي شوي - د دغې هیئت خوښونکي شاعري نه کوي بلکه ناست وي خپلې ګوتې شمېري او ځان ته ننهي او اوږدې مصرعې رایادوي او په لاس کښې د لفظونو خوږوونکي او خوږونکي کبانو راښیونو بې ځایه تکلف کښې خپل وختونه ضائع کوي . ګڼي چې دې ټولو سلسله کښې آورد په اُمد غلبه وي .

سوال دا راپیدا کېږي چې په دغه پېړۍ کښې څه څې ته راغلي دي . د شعر په پیمانه څه مقام هم لري او که نه دا ټول د غیر فطري اوزونو یو فریب او ریاضتي پېښه ده .

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا حقیقت دے که جاپانئ هایکو پښتو ته راغئ نو د پښتو د دود دستور د لاندې به يې هيئت، ساخت او معيارونو او پیمانو کښې لازمي بدلون راغئ. ځکه چې جاپانئ ژبه د خپل مجموعي مزاج او صرفي نحوي او صوتياتي جوړښت په اعتبار هم د پښتو ژبې سره اړیکه نهٔ لري او س که پښتانهٔ هایکو تخليق کوي نو په هیئت کښې به يې د پښتو ژبې او د پښتون قام د معروضي حالاتو په تناظر کښې کمے او زیاتے خامخا راولي. ځکه که په اسالیبو کښې دغه بدلون رانشي نو بیا دا ټوله سلسله همې يوه لوبه ټوقه شي ځکه نو داسې عناصرو له پکار دي چې د نورو د ناپوهۍ د فکر نه زیات د خپل مړسين او مرغيچن ذوق جاج واخلي او د پښتني هایکو د تحريک مخې له دې نهٔ راځي کښې نو د غور ځنګونو په دې سمندر کښې به لکه د ګنګړې لاهو شي.

ځنې ليکونکي چې پکښې ښاغلے اسیر منګل، ښاغلے اباسين يوسفزے، ښاغلے روښان يوسفزے، ښاغلے غازي سيال، پروفيسر محمد نواز طائر او رحمت شاه سائل په اولني قطار کښې په نظر راځي. په دې بحث کښې هم لوستونکي تېر باسي ګنې چې هایکو د جاپان نه نهٔ ده راغلې بلکه په پښتو کښې د ګاکړۍ غاړې په

(c) ketabton.com: The Digital Library

شکل کښې وړاندې نه موجوده وه. دا خبره غیر تحقیقي، غیر منطقي او غیر اصولي ده. غیر تحقیقي په دې ده چې موږ سره د کاکړۍ غاړې د ارتقاء هیڅ معلوم تاریخ نشته. فقط د یو څو خورو ورو وراُستو او کړو وړو نمونو په لاس راتلل ددې خبرې دلیل بېښې نشي کېدے. ګڼې چې هایکو به د کاکړۍ غاړې نه رازېږېدلې وي. دا بستاییلي بناغلي څو دومره پورې وائي چې د جاپان هایکو هم د پښتو د کاکړۍ غاړې نه راپیدا شوې ده. کمال دے د هایکو د صنف یو معلوم تاریخ دے چې ټولې دنیا ته ښکاره دے. او په پوره تواتر سره د ابتداء نه راواخله تر دې دمه پورې رارسېدلے دے. او حال دا دے چې پښتنو ادیبانو له تر اوسه دا هم نه دي پېژندلې چې د کاکړۍ غاړې څه ساخت، څه تاریخ او څه هیئت ونه دي. او د کومو خاص موضوعاتو احاطه کوي یا په کلاسیکي شاعرانو کښې دا چا، چا تخلیق کړې ده. او دا هم چې کاکړۍ غاړه او هایکو په هنري او هیئتي حوالو د یو بل نه په څومره فاصله دي. که چرې دا دویئے شي ګڼې چې دا د هایکو اضافي کنټریبیوشن دے. چې په پښتو کښې ئې "کاکړۍ غاړې" را اووېستلې نو بې ځایه به نه وي. ګڼې چې پښتني هایکو پښتانه د

(c) ketabton.com: The Digital Library

خپل ماضي د ورکو ننداړو تماشو ته راپاروي دي۔
(او دا هم د هایکو کمال دی چې پښتانه يې يو واري بيا
په تپه مشين کړل).

د "هایکو" او "کاکړۍ غاړې" را يو ځای کولو
دعوی غير منطقي په دې حواله ده چې "کاکړۍ غاړې"
څه ادبي صنف نه دی. بلکه د اولسي لوبو ټوقو
دونړو، اړونو او د لفظي او ذهني کرتبونو حيثيت
لري. بل يې رواج دومره کم پاتې شوی دی چې اکثر
پښتانه پرې په خپله هم د سره نه رسي. د سوچ
مقام دی چې په کومو داوونو پېچونو کښې پښتانه،
په خپله نسږوځي. نو جاپانيان به تر څنه اخر
څنګه اثر واخلي او بيا به ورله لا د يو ادبي صنف
مقام هم ورکوي. حقيقت دا دی چې د جاپان او د
پښتو ادبي تاريخ داسې لښتې ثبوت هم نه لري چې
کښې دغې مفروضې ته پرې تقويت ور اورسي. اوس
که چرې جاپانيانو د پښتو ادب نه څه استفاده کول
هم غوښتل نو د پښتو ژبې نور معلوم صنفونه نه
وو چې د کاکړۍ غاړې غوندې مجهول څيزونو پورې
په اخته. دې لړ کښې د قلندر مومند صيب رائے ده
چې پښتو ليکونکيو له نه دي پکار چې د هر راتلونکي ادبي
صنف جرړې دې په پښتون ثقافت کښې د کتلو ضد

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوکړي ـ خاص کر چې هیڅ قرینه پرې هم شهادت نهٔ کوي ـ

دَ "کاکړۍ غاړې" او "هایکو" دَ اتصال او یووالي دا دعوی غیر اصولي په دې ده چې دَ "کاکړۍ غاړې" او هایکو تر مېنځه دومره ظاهري، باطني، لفظي، معنوي، منطقي هیئتي، شعري، خارجي او داخلي لرې والے پروت دے. چې دَ دوارو دا یو ځاے کول و عمل دَ جهل مرکب په دایره کښې راځي او س که دَ ذوق خاوندان دَ هایکو هیئتي ادلون بدلون ته یو نظر هم ور اوکړځوي نو ددغو یاد بناغلیو دَ راجوړې کړې شوې ډرامې ډراپ سین به په خپلو سترګو اووینې ـ

او بیا په تېره تېره بناغلے رحمت شاه سائل په دې حواله دومره خطرناک حد ته رسېدلے دے چې دَ سیاق او سباق نه یو خوا ته دَ پښتو دَ مېنې شاعرۍ دَ خزانې نه دَ درېو درېو مصرعو خود ساخته اکاسۍ جوړوي ـ او دَ هایکو عنوان ورله ورکوي که دَ بناغلي وس اورسېدهٔ نو دَ پښتو دَ کلهمې شاعرۍ نه به دَ څه وړاندې ورستو دَ مصرعو په خارجولو او په څهٔ ضروري تحریفونو او اضافو هایکوګانې راجوړې کړي ـ دا رښتیا دي چې چرته هم دَ علمي او ادبي تحقیق لارې بندې وي ـ نو بیا هم داسې نارواه او ناشونې کېدې

خو شکر وړستل پکار دي. چې پښتانهٔ اوس په چا هم
په پټو سترګو باور نهٔ کوي. سائل صاحب ته دي
معلومه وي چې هائیکو څهٔ د ګنجې لېونۍ مینه هم
نهٔ ده چې هر کس او ناکس به پکښې دخیلې برخې
تر لاسه کولو خوبونه ویني.

بهر کیف د ظاهري هیئت نه پرې خوا ته هائیکو
یو داخلي صنف هم دے چې د لمحو ژوند او د ژوند
لمحې د جمال د احساس د لاندې په ژورو تخلیقي تجربو
کښې رانغاړي. دا صنف د ښکاره وضاحتونو نه ځانته
یو بېله د رازونو لار را اوباسي. لکه د غزل د صنف
هائیکو هم د رمزیت، اخفاء، اشارو، کنایو او استعارو
په ژبه خپل پیغام بل ته ورسوي. دا صنف د خپل
ورک داخل نه د انکشاف ساعتونه رازېږي وي. او د
موجود نه زیات محسوس ته پام ورکړ شوي. دا
رښتیا دي چې هائیکو یو ادبي صنف دے خو هائیکو د
یو سپېڅلي تهذیب او کوټلي تمدن نامه هم ده.
هائیکو د رنګونو او تصویرونو هنر دے. خو د
ژوندي تصویرونو هنر چې ځانته د جهان خواره
عکسونه راستنوي ګنې چې هائیکو د متحرکو تصویرونو
خاموشه ژبه ده او د ژبې د خاموشیو ګویان اخوړ دے.
د هائیکوګانو دا نهٔ تصویرونه که مونږ له څهٔ

(c) ketabton.com: The Digital Library

جوابونه راکوي او څه رازونه راته وائي نور د شونډو په سر راتاه څه سوالونه او تپوسونه هم کوي - هایکو د تاش یو غورځنګ هم نه دے بلکه د یوې زورورې تخلیقي لمحې او باطني تجربې یو بنائسته او هنري اظهار دے. دلته لمحې تصویرونه کېږي او بیا دغه تصویرونه د نسلونو په تاریخ د انسان په نفسیاتي او د موسمونو په بدلون رابدلون او د تهذیبونو د زمانو په تېرېدو او هسک کېدو ورکېږي او ښکاره کېږي، ډوبېږي او راپرځېږه کېږي او د انسان د ذات او کائنات ترمنځه فاصلې په مینه مینه اوباسي. معاشره په خپلو کړو وړو او خدوخال کېنې په هنر هنر را ښکاره کوي.

ددې نه اګاهو چې د هایکو په موضوعاتو سرسرې خبرې او کړې شي لوستونکو ته د مغربي او مشرقي ژبو د څینو هایکوګانو ترجمې په دې غرض در وړاندې کېږي چې یو خو ورته د هایکو د 'افاقي تخلیق اندازه اولګي او بل په دې وسیله د مختلف قامونو د سوچ د انداز نه هم خبر شي - دغه رنګ د هایکو په مختلفو ژبو اثر او د مختلفو ژبو د هایکو په ساخت او موضوع د غورزېدلي اثراتو لږه ډېره اندازه ورته هم اوشي او بیا د پښتو ژبې د فراختیا، ملمستیا، اظهارې

(c) ketabton.com: The Digital Library

قوت او جوهر پته ورته هم اوکي او دغه رنګ په دي بهانه د دنیا د نورو ژبو او پښتو ژبي د هایکوګانو څه تقابلي عکسونه هم دوي ته راوړاندي شي او دا شعور ورته حاصل شي چي د پښتو هایکو ساخت او هیئت ولي د دنیا د نورو ژبو نه ځانته او بدل دے یا دغه رنګ پکار دي.

د انګرېزي هایکوګانو د پښتو ترجمې

ع۱

The baby	ته دي ماشوم چي ته ته ګوري چي
sucking his Thumb	څو مره په مینه ګوته کړه رووي
Moon gazes	سپینه سپوږمۍ ئي دید نو نه کوي

(Tom clausen)

ع۲

First snow	د موسم واوره وربدل شروع شو
gathers	د انغړي نه ګېر چاپېره ګوره
all in	نن د یارانو محفل ښه ګرم دے

(Barbura Ressler)

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

۳ع

In a swing — اُځي په ټال باندې جوته او خوري او

The widening are — بیا راټه او خاندي دَ شو نډو په سر

of the smile — ټک دَ موجونو سمندر شمه زه

(John Thomp son)

دَ فرانسیسي دَ یوې هایکو ترجمه

۴ع

vent dérangé, — هوا ته او ګوره پا ګله شوله

on dance al'orage — دَ طوفانونو په اوږو الوځي

c'est nuageet dobaTa — ستا لوپټه او دَ اسمان وریځي

دَ عربي ژبې هایکو ګانې او ترجمې

۵ع

دروغ دي ټولې دَ دنیا دا ویرې

که دي رښتیا دَ کائنات اولیدل

دلته لویې ټوله الله لره ده

کذب کل الخوف کذب

احق الحق فی المعالم

الله اکبر الله اکبر

(مترجم پروفیسر عطیه جلیل عرب)

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ع۶

چرته چې څمه راته وراندې ته ئې
په نعره لاره هر کو تېپېږ قسم دے
دَ الله هو يو هنګامه جوړه ده
في كل مكان انت يا رب
اىٓ زمانٍ ايٍّ مكان
يزوى الصوت الله هو
(مترجم پروفيسر عطيه خليل عرب)

دَ فارسې ژبې هايكوګانې او ترجمې

ع۷

اوښكې مې كمې كمې اوس تو ئېږي — گريه كم كم است
بلا موده اوشوه زما دننه — از زمانه يا در دل
دَ يو موسم حكمراني جوړه ده — يک رنگ موسم است

ع۸

داني باران دَ پشكال داسې وو — باران امسال
دَ اونو پاڼي زعفراني شوې تولې — زرد پريده برگ دل
او ديوالونه مې دَ كور راشنه شو — سبز شد ديوار

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

د سندهي هايکوګانې او ترجمې

ع۹

غرونو ته اوګوره هیڅ غږ نه کوي — ګم صم تيا ګهسار
خو چې ازار ورسي شوی دې نو — ما ګهڻ کي پيتر هڻين پيا
اوس د بېرو عذاب انسان دل کوي — صد بن جا ازار

(اقبال حيدر)

ع۱۰

هسې نه ځان له تندې اوړنې ته — ياتي جا جهرڻا
ورسې لږ غوندې لمون خو اوکړه — ګولڻ سان ملي ويندا
نو د اوبو څينه هم دلته کښې ده — منان مرو پياسا

(اقبال حيدر)

د بلوچي هايکوګانې او ترجمې

ع۱۱

دا زړه مې هسې بې قراره دې کښې — بې قرار انت دل
د هر موسم په ژبه دا نغمه ده — موسم انت و دارانې
د منزلونو سپورې لږې نه دي — دور نه لنت منزل

(پروفيسر غني پرواز)

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۲ع

زه هم دَ مینې دَ احساس قیدي یم — ههرځ. بنزیک آن
راله که غم که خوشحالی راکوي — درد بخشیت که دشی
هرڅه چې غواړي دَ جانان خوښه ده — یادیه کو لیگ انت
(ډاکټر علي دوست بلوچ)

دَ پنجابي هایکو ګانې او ترجمې

۱۳ع

پرېږده دَ سپوږمۍ تماشې نه کوم
زه دَ ختلي نمر رڼا ته ولې
دومره دَ لاندې نه نظر اوکړمه
ڈھلدے سائے دے دل میں کیوں تکدی
میں بلندی ساں اپنوان کیہہ ویہندی
میں تے یا نن ساں چڑھرے سورج دی

۱۴ع

خلقو ته ښکې دَ وفا زده کوم
اوس که زما نه هم جفا اوشوله
ځان له به ټوپه دوه سزا ورکوم
میں سبق دینی آں وفا واں را
میتھوں جے بے وفائی ہو جاوے
دونی ملنی این فرسزا مینوں

(c) ketabton.com: The Digital Library

ددې مثالونو په رڼا کښې يقيناً چې د ژبو د تهذيب فرق به په لوستونکيو منکشف شوے وي. او دا اندازه به ورته هم لګيدلې وي چې د دنيا ثقافتونه په کوم نقطه را يو ځاے کيږي او په کوم پړاو بيليږي.

بې ځايه به نهٔ وي که د جاپان د ځينو نمائنده هايکو نګارانو د يو څو هايکو ګانو ترجمې هم په دې مرحله رانقل کړے شي چې لوستونکيو ته دا شعور هم حاصل شي چې د جاپان زمکه او پښتنه خاوره خپلو کښې څومره ثقافتي فاصلې او جذباتي اړيکې لري.

ع۱۵: اوبهٔ په څه رابيدارې شولې
نن چې ناساپه يو اودهٔ تلَو ته
يو د چيندخې. چې ټوپ او هه

(باشو)

ع۱۶: څومره بې کچه زړهٔ رانسکون دے پکښې
دا د دووُ غرونو مينځے کښې لاره چې ده
د بنفشې ګلونه خاندې پکښې

(باشو)

ع۱۷: بنځې ورک ووه يواځې ووه
چې مې يو اوچه څانګه ماته کړله
د زړهٔ د خلاصه مې ژړلې دي نن

(شکي)

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ع۱۸؎ دَخاموشۍ رانور جادو دې پکښې
دَچینډ خانو اوازونه واوره
یو الله هو او الله هو دې پکښې
(بو سون)

ع۱۹ که دَ ما بنام تیاره خوره شي نو څه
نرګسې سترګې چې اور اوریږي
دَ زړه په لار کښې مې دیوې بلې شي
(بو سون)

ع۲۰ ته دَ مارغانو وینا واوره کنه
واڼې جهاز هوا کښې پورته شي او
خپلو وزرو له رپا نه ورکوي
(یا ماکوچې)

ع۲۱؎ ورځه زمونږ په سر اور وروي
دَ شپې موږ ژړي حادثې دَ فراق
په کومه لاره باندې تګ او کړې څوک
(سانتوکا)

ع۲۲؎ ما سره مل زما خوبونو کښې ده
سترګې چې پټې کړم بنکاره ئې وینم
هغه زما نه جدا شوې نه ده
(سانتوکا)

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ع۲۳ واوره، هوا او د باران شرقا وي
د جدایي په دې موسم کښې راشه
چې قافلې سره ملګرې شو مونږ

(اِستا)

ع۲۴ اُف دا سپین بږیرے بوډا اووینه لن
چې سر وهلے بر وهلے ګرځي
په اديره کښې ترې نه لار ورکه ده

(اِستا)

کېدے شي چې ځنې د وهم رنځوران دا هم واني چې دا نموني هسې بې ځایه راوړلے شوي دي. خو رښتیا خبره دا ده چې په دې حواله ښېتا نه لوستونکي په ورمبي ځل د هایکو عالمي تهذیب سره پېژندګلو تر لاسه کوي. او بیا په دې پسې ایې کښې لوستونکو ته دا هم خودلے شوي دي چې هایکو څومره سنجیده تخلیق دے او د څومره تخلیقي زاره چاوډون غوښتونکے دے.

پاتې شوه دا خبره چې هایکو د کومو موضوعاتو احاطه کوي. نو ددې خبرې ښکاره جواب خو دا دے چې دا یو ادبي صنف دے او د ادب موضوع ژوند سره تړلي واړه موضوعات وي. ځکه نو په هایکو د موضوعاتو قدغن لګول بېخي ناروا کار دے خو چونکه

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

هایکو دَ هیئتی ارتقاء سره سره دَموضوعاتي ارتقاء نه هم را تېر شوی دَه نو بایـډ چې سرسري ذکر ئې اوشي. دَ هایکو دَ هیئتي تبدیلیو په شان دَ هایکو دَ موضوعاتي تنوعاتو اصل مرکز هم جاپان دے ځکه نو دَ ځـه وخت دپاره سپوږي خپل اصل ته ورګرځولې کېږي -

دَهایکو دَ موجد اوباني "باشو" رائې دَه

"دَ هایکو تخلیق کښې دَ ماشو مانو فطري روح ته نظر ورستنول پکار دي"

باشو دَ فطرت او دَ انسان ترمېنځه رابطه دَهایکو موضوع جوړه کړه او بیا ئې په یوه ننداره کښې دَ ګڼو ننداړو او تماشو سپوږي هم په ګډا کړل. لنډه دا چې باشو هایکو دَ فطرت راز داره اوګرځوله.

"مسا او کاشیکي" چې دَ باشو معاصر وو دَ خپلو لسو فلسفیانو شاګردانو په مرسته دَهایکو موضوع ذاتي وصائفو او شخصي انفرادیت سره اوتړله او دَ هایکو دَ تخلیق سترګې ئې دَ انسان دَ داخل پټ پټو نو ته ور ستنې کړې. خو دا سلسله ورستو دَ لفظونو یوځنګل کښې بدله شوه چې معنې به پکښې ورکېدلې. ځکه خو "بسون" ددې رجحان غند نه اوکړه. او باشو ته ئې دَ ورستنېدلو بشکاره اعلان اوکړو.

Scanned by CamScanner

"بایاشي اِسا" دَ هایکو تخلیق دَ زبېښلي طبقې
او دَ ورو وړو بې وسو مارغانو ځناورو دَ دردېدلي
او رنځېدلي ژوند دَ اظهار سره اوتړلو۔
او بیا دَ جاپان دَ جدید هایکو لیکونکیو سرخېل
"سي، شي ماماکوچي" دَ هایکو دَ تخلیق خوره جولۍ
کښې دَ فطرت دَ تماشو سره سره دَ کائناتو دَ تکویني
نظام رازونه او سماجي پېښو اسباب هم را اونغښتل۔
بهرکیف دَ موضوعاتو دَ تنوع باوجود دې ټولو
هایکو لیکونکو کښې فطرت او دَ فطرت متعلقات شریک
قدر او موضوع وه۔ خو په جاپان کښې دَ هایکو
لیکونکیو یو داسې ډله هم پیدا شوه چې دَ فطرت او
دَ فطرت سره تړلي عناصر او عوامل ئې ردکول شروع
کړل او دَ هایکو په تخلیق کښې ئې ددغې ځینې ونو نفي
اوکړه۔ دَ دوی په خیال تېرې لمحې او دَ فطرت دَ
موسمونو بدلېدل رابدلېدل په ذهن کښې دَ ماضي
دَ جاګیر دارانه سوچ عکسونه ورننه باسي ولې بیا هم
دَ جاپان زیات تره هایکو نګارانو دَ فطرت غېږه
کښې دَ خوب لیدلو عادت پرې نخودلو۔
ددې اختلاف په شا دَ تخلیق دَ ازاد عمل (Free
Imaginative creativity) او دَ تخلیقي انضباط
دَ (serious artistic discipline) متقابلو

(c) ketabton.com: The Digital Library

عملونو انګازې صفا اوربدلې شي.

ترڅو چې د ښتنې هایکو د موضوعاتو تعلق دی نو ښتنه هایکو په دې لړکښې په ځان لېځ قدغن نه بزدي. هاغه ټولې هغې ځلې چې د ښتنو د ژوند تصوير تر ينه سازبږي. دا ئې په ځان کښې ځایوي. البته اخلاقي قدرونه د ښتو د لاندې نه راولي

د ښتنې هایکو پس ايه چالله هم دا بلنه نه ورکوي چې راشه په ماکښې د خپلو سفلي اوحیواني خواهشاتو لټون اوکړه. یا په ماکښې د خپل جنس زده ژوند او ځنګلي مزاج تنداري اوګوره اوس که څوک داسې کوي نو هغه پوهې شه او د هغه خدائے.

زه دلته یو وارې بیا ددې خیال اعاده کوم چې ښتنه هایکو کوم اجتماعي عمل او اجتهادي بصیرت رازبږولي ده بايد چې رعايت او لحاظ ئې اوساتلے شي. مطلب دا هم نهٔ دے چې د تجربو سفر دې په ځائے اودربږي. ولې ترڅو چې په هایکو کښې نوې کامیابه او معقول هيئتي تجربه نهٔ وي شوې. نو د بې ځايه اختلاف سنګر پرېښودل عين روا داري ده. او بیا هسې هم د يوې کامیابې تجربې بې ځانه غندنه ژبې ته نقصان وُررسوي.

د موجوده ښتنې هایکو کیه دا هم ده چې خپل

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځان او خپله جامه يې د پښتنو د ثقافت په رنګونو ښائسته کړې ده. د داسې هايکو رانګ د پښتو ژبې د اوازونو، سيلابونو او انګازو ګټورې لحظې دي. پښتنه هايکو نه يوازې د فطرت هنداره ده بلکه د فطرت او روايت د اختلاط نه د رازېږېدونکو مظاهرو په ملاسورلي هم خوږې لګيا ده. پښتنه هايکو د فطرت او روايت په ګټهېږېدونو پښه نيولې د ژوند تېزتبدلي لحظې رانيسي او نوې تنظيمي او هنرې ساه پکښې ورپوکي. دغه رنګ ځان له د مخ سره راټولوي.

بايد چې پښتانه هايکو ليکونکي د چاپېره ماحول سره سره خپلې تخليقي چينې او د ځان دننه رښتيا په پوره هنري پوستوالي او رواني سره رايوځائ کړي او د عظمت او رفعت نه هېرېدونکي ترانې او سندرې ترې نه را اوزېږوي. يقيناً چې هم داسې به کېږي.

په درنښت درناوي
اظهار الله اظهار
لېکچرر اردو څانګه اسلاميه کالج
پېښور يونيورسټي
نېټه ٤-٢١/٦/٢٠٠٢ء

Scanned by CamScanner

حوالې

۱- اظهار الله اظهار — راته غوږ ونو کښې بنګړې شرنګوي

۲- اظهار الله اظهار — کاڼې د ګل په لاس کښې خوندنه کوي

۳- اسمٰعیل ګوهر — مسکا

۴- دیدار یوسفزے، ډاکټر — نسکورې لیې

۵- سهیل احمد "مدیر" — هایکو انټرنیشنل (اقبال حیدر نمبر)

۶- شکیل احمد نایاب — "پلوشې" غیر مطبوعه

۷- ناهید سحر — خپلو خوبونو له تعبیر لټوم

۸- نواز طائر، پروفیسر — خوبونه خپل کلي کښې

۹- محمد ایاز غزل — د بناستونو د صحرا ورځې (غیر مطبوعه)

(c) ketabton.com: The Digital Library

لوئي مې دا ده چې بنده یمه ستا
برېت اخر اووایه په څه تاوکړمه
چې یوه ساه مې هم اختیار کښې نه ده

❁ ❁

دَ اخري رسول امت کښې یمه
اوس خو زما او دَ جنت ترمېنځه
بېنې قسم دے فاصلې نشته دے

Scanned by CamScanner

څوک به زما له حاله څه شي خبر
یو نوی داغ مې په لمن پرېوته
چې د ګلاب څانګه کښې ګل ښکاره شو

❁ ❁

زه د چا ملاسته غوا هم نه پاسوم
شین یې ځکه ستا د چم لېوني
ما په ازغو باندې راکاږې مدام

❁ ❁

مخ دې د ورانۍ اېښۍ غوندې دی
ښه به وي دا چې درته ګورمه نه
څو به د ځان سره په جنګ اخته یم

دَ زلفو سیورو ته مې خوب کولو
چې دَ ښکې ژړا راپیاده شوله
په سرهٔ غرمه ترېنه راپاسېدمه

دَ اسمانونو ورته سرخکته وي
گل به کرم دَ محبت، چرته چې
دَ ربل پاټلي دَ غر سینه پرېکوي

څومره شرمېږي دَ بنانُست مېرمنه
ورته چې گورم په نظر دَ مینې
رانه دَ خوږو اوبو کښې ځان غوټه کړي

بې روزګارۍ چې مې بچي اوليدې
وېيل يې ګرانه بابا غم مه کوه
بيا به تا فيانو پسې نه ژاړمه

شيريني ژوند د شوګيرو نامه ده
خپله ځواني دې چرته تاوري نه کړې
د زوړ ديوال سيوري ته خوب مه کوه

رب دې اباد کړي خپل کورونه په دوي
خو يو ژور سوچ کښې راګير شمه زه
پېغلې چې مانه اتو ګراف اخلي

(c) ketabton.com: The Digital Library

اُ لېونۍ سره به اوس څهٔ کوم
وائي که شل ودونه هم اوکړي تهٔ
نو زهٔ به یَم ستا یوویشتمه ښځه

❁ ❁

زهٔ چې ترې لړ هم لرې کېږمه نو
راپسې ژاړي دَ کودر غاړه کښې
ما دَ کنګا په اوبو اولامبوی

❁ ❁

په یو غورځنګ سره اسمان ته رسي
وه لېونۍ په غلې په خود کښې اوسه
تا لا دَ زمکې تل لیدلے نهٔ دے

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

په زړهٔ کښې وایُم داسې مړ بنه یمه
چې مې دَ سینې چیچې تر لرې یوسي
دنګه غرې ئې نوره هم پوره شي

❁ ❁

زړهٔ په یوه خندا لمبه داسې شي
لکه دَ اوړې دَ غرمې له تاوه
دَ ښار پاخهٔ کورونه اور اخلي

❁ ❁

مینه په ځان ګواښې نهٔ رد کوې
تا یاسندې ځنګه اعتبار اوکړمه
تهٔ خو دَ هر ښخوره تېښته کوې

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

تهٔ دَ سپېلو کاروان ته لارمهٔ نیسه
په شاستانهٔ کړه نظر ونه دَ ښکار
څه کور ته څه! چېرته سرتوره نشې

❀ ❀

او ښکې چې ستا سترګو کښې اوچې شي نو
دَ شپې تیارهٔ مې اندېښنې زیاتې کړې
دَ اسمان ستورې رانه لار بدلوي

❀ ❀

درسره حقې شرې نهٔ کومه
څه ستا دَ خپل نه مې توبه شیرینې
خو راشه اوس دې رانه سپې کورې کړه

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

پکار مونه دي د فریب رنګونه
د سپرلي باده خپله لاره نیسه
هسې په مونږ پوري خندا مه کوه

مینه په هر موسم کښې خوند نه کوي
په سره غرمه له کوره مه راوځه
د پښکال تاو دې میراته نه کړي

ستا د قامت سوچ مې شمله هسکه کړي
چې بازارونو کښې د ښار جینکۍ
د سنګارلونو په زور قد لویوي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ستا دَ ژړا ارمان دې اورَژي خو
دغه يو خو ښاځکي باران شيرينې
ددې وطن دَ زمکې تاوُ زياتوي

❀ ❀

د سمندر سفر راياد کړه کنه
رانه ځايږه طوفانونه ووځو
دَ ډوبېدو راسره ويره نهُ وه

❀ ❀

کور کښې دَ سپږ اوږو درک نهُ لګي
خوځان دَ ليچانه هم کم نهُ کړم
دَ وخت درې خمېره لګي زما

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ما درته وے مسافری مه کوه
لاړو دَ سر سپورے دې نم خاوُرې شو
دَ کور دالان دې پرېوتې اوخوړو

❀ ❀

دَ يوې پېغلې دائېرې مې لوسته
ورته حېران شوم، ما يوه لحظه کښې
ګڼې برېنډې فرښتې اولېدې

❀ ❀

درد لا دَ اوښکو لار ليدلې نه ده
وژړنې چې مونږ دَخپل وجود تاووته
لا پشکال بارانې شوے نه دے

Scanned by CamScanner

دَ بې وسۍ داستان لا ختم نهٔ دے
ستا اواره خورې ورې زلفې هم
دَ چا مزدور په سر ورېځې نهٔ شوې

* *

ښکله مړه شي دَ نسلونو لوږه
هر څهٔ بنهٔ ده پر تېر دي خو غم دغه دے
زمونږ نه سترګې راپرېوځي هسې

* *

دَ حاسدانو شمېر مې زيات دے بلا
درد چې سېوا شي نو په نيمه شپه کښې
ستورې راپاسېږي اتڼ واچوي

(c) ketabton.com: The Digital Library

زغلمه څم دَ پلوشو په اوبو
زهٔ د دې خاورې سره مینه لرم
خو دَ اسمان فکر مې هم کومه

❀ ❀

بنګړي دې مات دانه وانه پراتهٔ دي
له تانه زار، راسره ضد مهٔ کوه
پرېږده چې فکر دَ روزګار اوکړمه

❀ ❀

زمونږ دَ کلي بې اسروځهٔ شولئ
کور ته به رسو کنه لارکښې به مرو
هسې ټرېفک دے او کچه لاره ده

Scanned by CamScanner

ستې دې ستړې د ځوانۍ تاوونه
وېښه چې ښکل دې کړم خوښه اوکړمه
سکروټې نهٔ بزدمه په تښو نړو د ګل

❀ ❀

ځوانۍ منم له موره کمه نهٔ وې
خو که زما په کور کښې کوټې وهې
هسې به ژوند د خپلې لور خاورې کړې

❀ ❀

ساه راکښې نښته خو خبرې کوو
لکه په زول کښې چې بجلۍ لاړه شي
او د پکو پرې تاوېږي هسې

(c) ketabton.com: The Digital Library

شیرینې وایه که زما په لیدو
د زړه درزا دې سوا شوې نه وې
نو بیا دا ستا غوبرونه سره ولې دي

❀ ❀

د مینې کومه سلسله یاده کړم
د تېلي فون تېلې چې اوغږېږي
وېم که څوک ماله په مرګ غلي شو

❀ ❀

خوا یږه د مینې را پېږ زو کړه هله
چې ستا بانه برند شي شیرینې زما
نو کېږ چاپېږ تورې مچې والوځي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ورک مې له ځانه حادثې کړي د ژوند
داسې مې هېڅ شي دَ بناڅست یادونه
نکه چې اور دَ څخ ګونه ورانه کړي

.
.

✿ ✿

پېغلې ځوانۍ دي، دَ سپرلي موسم دے
ستر ګې چې واړوې راګوري په شا
اسمان کښې پرق شي دَ یاران شبه شي

✿ ✿

فطرت بناڅست هم دَ انسان زیاتوي
چاپېره اوخاندي ګلونه دَ رنګ
دَ رېل پاټلې چې دَ غر زړه کښې اوځي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا نه چې زهٔ يې ونګيني نهٔ ويتم
خو دَ فطرت ځنګل وحشي داسې دے
چې ښسځانو له پناه ورکوي

دَ خدائے رحمت هم امتحان دي کني
چاکښې هم مينه ورورولي نشته دے
دا دَ چينې اوبهٔ چې کوم پله ځي

خدائے شته مدام دَ ژوند سندرې وايم
زهٔ دبښمنۍ چا سره نهٔ کومه
ما دَ خوږې چينې اوبهٔ ښکلې دي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا معجزه د محبت اووینه
چې د درد څرېکه په اسمان خوربږي
د اور بڅرې د یاران څاڅکي شي

❁ ❁

سېلاب چې راوړي د ګلونو څانګې
د خوشبویو قافله لوټ شوله جوړ
اوس به د کوم تصور په داړ ژوندي یو

❁ ❁

د نظرونو تماشې اوخوړې
د ارمانونو مې دنیا ورانېده
تا د رنګونو لوګې رانیوې

Scanned by CamScanner

اک یو تصویر زما په سترګو کښې دے
ماله به څوک دَ خوب تعبیر راکوي
باران وریږي او فصلونه سوزي

❁ ❁

ددې وطن فضا سپېره دومره ده
یخه هوا که هم راوالوځي نو
دچا غریب په خونه اور پورې شي

❁ ❁

آ لېونیه مې چرته قتل نهٔ کړې
دومره خرابه شوه فضا دَ وطن
څوک په رڼو اوبو کښې ځې نهٔ دیې

(c) ketabton.com: The Digital Library

تپوس کوم خو خفه کېږې به نه
دومره دې ستړکو کښې وحشت ولې دے
ته که د ښکار سړو زغلولے نه ئې

❁ ❁

کور ته ورځه رب دې سر تور ه مه کړه
بې لوېټې حُسن رسوا داسې شي
لکه چې رنګ د لو لګې والوځي

❁ ❁

د ښار مېړ مني خپل خاوند ته وئيل
خدائے شته له تائې سترګه هم نه ړدي
ستا د دفتر چپړاسي ما تنکوي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

راته معلومه دَ دښمن توره ده
چې ته به مدام کړې په زور دَ اوبو
ته ترینه لاس واخله نو هیڅ به نه وي

❀ ❀

که درته غږ نه کوم تېر نه او ځي
پرې دې ده بې خونده ږېر دې بنه پېژنم
ته دَ موکي په زور تو پونه وهې

❀ ❀

پېښ نه کړلو نشته دَ خور او دَ لور
د دې وطن زلمي خو داسې نه وو
څوک مې دا زهر کړوي وينه کښې

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

زۀ په ساحل د سمندر ورک شمه
د درد د زانګو سېل راوالوځي او
د اوازونو په مرۍ غلې شي

❁ ❁

دومره اوچت تو پونه ځله ولې
زما ځبرې ته هم غوږ کېږده لږ
ځوک دې الوړې اوږنده نکړي

❁ ❁

د سر پروا مينه کښې نۀ کوم ځو
دومره زما قتل اسان مۀ ګڼه
زۀ ځه ويستلې اوږه هم نۀ ږمه

Scanned by CamScanner

پروت که دَ سلو پر دو شاته یمه
دَ نظر پرق به مې در اور سوي
هوار دَ تندر په اوږو الوځم

❁ ❁

دَ خوشحالۍ بنیاد په غم وي ولاړ
زما په شونډو خندا خوره شي
لا دَ غوټۍ زړهٔ خو چاودلې نهٔ دے

❁ ❁

اوس خو به ستا ده چې راځې او که نه
شیریني ته چې مې په خنګ کښې نهٔ يې
نو پلوشې مې دَ سپوږمۍ سوزوي

(c) ketabton.com: The Digital Library

دَ روح زخمونه مو له شمسه اووتل
مهٔ خوشحالېږه لېونئ که په موتی
اسمان دَ کاڼو باران تهٔ وروي

❀ ❀

څه ته مې زهر خوړوه وېته کښې
خو چې زما دَ مینې زور اووینې
مرګ هم دَ نیمې لارې ستون شي زغلي

❀ ❀

اسمان بلنې دَ راتلو راکوي
ستورې ګډا کوي په ساز دَ مینې
څٔنې چې سوارهٔ شو دَ هوا په اوګو

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

رب دې ژوندی لره خوشحاله اووایم
دکمتو کور دې زړه د کانې کړلو
مینه اوس تا باندې اثر نه کوي

❁ ❁

شیرینې مه ځه د هوا مخې له
چې ستا د زلفو خوشبویي شي خورې
په اور کښې اوسوزې ورېمې دکملو

❁ ❁

زړه به بلا بلا مزې غوارې خو
طوفان دې، مه اوځه له کوره بهر
د خپلو زلفو دام کښې کېره نه شې

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

سپوږمۍ له تانه یو تپوس کومه
په نیمه شپه د سمندر ننداره
راښیي ولې د اسمان لمنې

❀ ❀

د غټې غوټې نه پرهېز کوه لېږ
وازګه دې ډېره په بدن اوخته
نیمبو نچوړ کړه د قهوې پیاله کښې

❀ ❀

د خودداری د اسمانونو مینځ کښې
ځکه زنګین مه جوړې خورمه زۀ
چې ما جوړه د چا خوړلې نۀ ده

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

که جذباتي شوې ځان به اونهٔ موې
دَ خپل رفتار تېزې دَ لاس لاندې کړه
اُس دَ ځوانئ دې واګې اونهٔ شلوې

❁ ❁

دَ زړهٔ دَ درد منزلې سر ښکته شي
مینه روانه دَ اوبو غوندې وي
ژوند خو دَ واورې چم دے زر ویلې شي

❁ ❁

په سمندر کښې دېر مرېږ شي غرونه
ته چې پستې پستې خبرې کوې
زړهٔ مې دَ کاڼي په رنګ ټوټې اونهٔ چوې

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

په ژوندے ستا دَ ليدو په اميد

ولې دَ نمر دَ پلوشو سپوږمي هم

تياره چاپېره په ګودر خوږدي

❁ ❁

اوس يخيل وس يخيل اختيار کښې نه دَے

ما چې رنګينې لوبې اوليدې

دَ زاړو سيلځان سره يو رمه زړه

❁ ❁

ستا دَ بنا نُست لبې مې مرې په زړه کښې

خپله پسته سينه کښې زور راکړه لږ

دَ ژوند دا شورې چې ته کاڼے نه کړې

Scanned by CamScanner

د ناز شمله به مې راټیټه نه شي
نمر چې پرېوځي نو زما شېرينې
شفق شفق څادر به تا غوړوي

تا چې تر مخه لوپټه اووېسته
سپوږمۍ زما او ستا شوې لاړې جدا
ته به فانوس زه به ناموس پسې ځم

پوهې شومه اوس چې پښتنه پېغله يې
مات چې کړل ما ستا د زندان سيخونه
تا د پيشو پنجې په ما ښخې کړې

دَ پاغوندو باران لمبه لمبه کړم

زهٔ لا په دې فرېب کښې ګرځومه چې

دَ واورې غر لا وا نو ستلے تهٔ شې

❁ ❁

کله کونګښېږي دَ سندرو ژبه

ډېر که ئې غږونه په شا اوتمبوي

اودرېږي نهٔ دَ آوازونو سفر

❁ ❁

زمونږ دَ کور چت که راځي په مونږ

شکر په دې خبره هم اوپاسو

چې په تالا مېدان خو پاتې نهٔ یو

له حد نه نهٔ اوځم خوځهٔ اوګرمه
دَ هاغو نرمو ګلورینو شونډو
جوته چې اوځکمه جوته جوته شم

اودرېږي نه دَ قیامتونو سفر
خو چې په کور کښې جینکۍ ښغلې شي
اواز دَ تندر غورځېدو واورمه

څنګه شي ختم ازمېښتونه دَ ژوند
چې یارانونه دَ سپېرلو کښېږي نو
یوسي شیبې دَ لوکو رنګونه

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس زهٔ فانګی ته لاس په خهٔ او بنایم
ستا د تندي کونجې لیدلي دي ما
زما د لاس کربنو کښې هیڅ نشته دے

❀ ❀

د کمپیوټر نه مې پوښتنه اوکړه
اوبهٔ په څانګ باندې بیلېږي که نه
دې کښې یو پلار په جینې څرې اوکړې

❀ ❀

لا د ادراک منزل نه دے لرې یئو
یو نسې ستر ګو نه خوبونه زما
د ورک نظر تعبیر مې مهٔ راکوه

Scanned by CamScanner

زما دَ قتل تور در پورې مهٔ شه
تهٔ چې په کړسه کړسه خاندې چینې
پام کوه ماته زاتر غاړه نهٔ شې

زه زه

کړې مې یوازې دَ مابنام تیارهٔ کښې
چې خپل غرور تر ښه لمبه پورته کړې
بیا مې په سرهٔ غرمه کښې سپورې نیسې

زه زه

دا چې دَ غر په چینه څهٔ شوې دې
ستا دَ پېښز پېو شړنګ را اونیسې او
بیا مې تر لرې انګازې خوروي

(c) ketabton.com: The Digital Library

نهٔ به ډوبېږي په ساحل کورونه
چې خاموشۍ دَ غزاليو سترګو
دَ سمندر دَ شور بنياد ايښے دے

❁ ❁

ستا نه قربان شمه زما شيرينې
تا چې زما په شونډو خوله ايښې وه
هاغې يوې لمحې مې ژوند خاوري کړو

❁ ❁

دَ موسيقۍ لمحې خپله ژبه نهٔ وي
پکښې مدام ستا سندرين خيالونه
دَ ژوند رنګونه، تصويرونه وېشي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

خاورې شم پو ے دَ اخترونو په خوند
کشتۍ کښې ځې، شي له نظره پناه
او زهٔ دَ سیند په غاړه ناست پاتې شم

❁ ❁

دَ سروې اونهٔ چا ته نهٔ ټیټیږي
ده قدرمنده په دا حال، کښې نو
نهٔ خو میوه نیسې نهٔ سیورې لري

❁ ❁

ځکه چې دَ ستورو په لټون کښې اوځو
رانه چاپیر دَ سمندر اوبهٔ دي
دَ جزیرو مینځ کښې ژوندون تېروو

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ستا دَ داتلو بنګالو خوره شوله جوړ

دي چې دَ ټول کلي غوږونه ولاړ

دَ زړهٔ درزا مې نوره هم تېزه شوه

❀ ❀

جوړه تېره توره دَ غرخیړه شي

راشي په منځ اوشلوی ټال دَ بوړي

دَ پسرلو باران مې لا ژړوي

❀ ❀

دَ شین اسمان باران په شرق اوګله

په کومه ورځ چې دَ ګیدړ وادهٔ وي

بنارسي په سر دي اوښهٔ وینم

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

منه اوږده بانړه دې مه پرېږدوه
ستا شاهيني نظر چې پوره شي نو
وايم که باز چېرته مرغۍ اونيوه

❁ ❁

زه مختور نه يم شيريني زما
د اوښکو پرق مې ستوري هم تت کړي خو
توري چشمې په سترګو کړي دي تا

❁ ❁

خپل احساسات مې په غور ځنګ داسې کړي
چې د سرخکو سېل راپوره شي نو
زه د اسمان غاړو کښې والوځمه

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

شیریني څه! رب دې ودانه لره
ستا په کنځلو مې زړه نه بدېږي
ما دَ سیندونو روانې لیدے دي

❁ ❁

څه که یاران پرې دَ سپرلي ورېږي
چې دَ غرمو تاؤ ترېنه رَس وېستے وو
دَ هاغو اونو پاڼې شنې نه شولې

❁ ❁

خوک هېر ولے شي دَ ژوند حادثې
هوا چې هسې پاڼه هم خوزوي
وېرم که جونګړه مې طوفان یوړله

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

وائې منمه چې سپې ئې شریف
خو ژوند هم ځان له غرقولې نهٔ شم
ستا نه خو ستړکه دَ چا هم نهٔ ږدي

❀ ❀

ستا په سر کلي سره شر کړمه، خو
بې وجې خنکه چاته لاس وا چوم
اوس څوک په اوچه هم لامبو نهٔ وهي

❀ ❀

ډېر لوې عذاب دې دَ احساس محرومي
زهٔ خو څهٔ ستا لار کښې ولاړ نهٔ ومه
تا دَ موټر نهارن په څهٔ اووههٔ

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

زهٔ د دردونو د صحرا تنده يم
ساه چې مې کله په وتو شي نو بيا
څه اے شته له شرم نه او بهٔ او به شم

❁ ❁

د تعبيرونو په فريب تېر وتم
ما چې په لاس کښې لنوکې اونيوه
نو د بناسُت رنګونه ټول والوتل

❁ ❁

جوړه کړي قيامت د لوپټو الوتل
ستوري راکوزشي د ګودر په غاړه
او د اوبو څاڅکي اسمان ته رسي

Scanned by CamScanner

سوچ کښې شې ورکه چې وریادشمه زه
ریموټ په لاس کې وې ته ناسته وې او
چینلې هسې بدلوې لیونۍ

❀ ❀

که دې په زړه کښې وې ارمان د مینې
هلته راځه په بهشت ته بیا ځرته چې
د پوخ سړک نه کچه لار بېله ده

❀ ❀

د سمندر طوفان مې ځان سره وړي
ستا نرګسې سترګې رایادې کړمه
پورته د ستورو چم ته اوخېژمه

(c) ketabton.com: The Digital Library

حُسن دَ مینې په خوند څه پوهېږي
ستا دَ یوې خندا نه زار شیرینې
خورې ورې دَ کهکشان سلسلې

❁ ❁

اوښکې دې اوچې له بڼو کړه کښېنې
دا دَ احساس چپه به تا ورکه کړي
غمې تښتېدلې مه دَ صحرا شګو کښې

❁ ❁

ځان رابرڅېره کړې دَ زړونو دروازه
دَ محبت اواز خو نهٔ ورکېږي
اوس هم فضا وانې زمونږ سندرې

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

کاږهٔ ځاپونه دې زما شيرينې
نوې دلدل کښې دَ ژوند ځځنه کړي
ځې رانښکاره کړه چې يو لار را اوځي

❁ ❁

اوښکې خو کانړو کښې هم لارې کوي
خو چې نرمې پکښې را تغله ذره
دَ اوچې دم دے څوک ئې څه اونيسي

❁ ❁

زړهٔ مې يو درز کړې چې دَ کلي غريب
بيکرې تک وهي اور اولګوي
په نيمه شپه چرته قيامت رانشي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

تک ورکول خو وي فطرت د لــرم

خدای شته چې یو ورځ به دې مړ کړي په چا

د دې لور څه فرشته خو نه وي

✿ ✿

ساه چې د وخت جبر ته راکاږي څوک

داسې د زور سیلۍ را والوزي چې

په بله واړوي د چم کورونه

✿ ✿

کاڼي د غره له سره اوړغړوي

چې ځ په لاندې ځي کورونه وران کړي

خو د طوفان د زړه نه تاوُ نه اوځي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ته چې د سیند په غاړه کور جوړوې
ډېر مبارک دې شه زما تسیینې
خو که سېلاب راغی نو بیا به څه وې

❁ ❁

ښځو ته اوګوره چې واګې شلوي
د کټ په لنګه ئې بورقه پرته وي
په یوه خپه کړڅې په ټول کلي کښې

❁ ❁

خو ښه دې خپله خو وېږ مه زهٔ
تا د کولال هنر بې لارې نهٔ کړې
جوړ د یوې خټې نه ټول لوښي دي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ستا تورې سترګې ځنګه هېرې کړمه
ما د زړه زړه په اوښو هم اوونیځمه
خو د لمنې داغ مې هغسې دے

❀ ❀

زړه چاته سپک کړمه شپې ېنې زما
د راز خبره درته ما کوله
خو ستا د خولې بړغولے هم نشته دے

❀ ❀

څوک هم د ژوند په خوږو پوهنشي هېڅ
لکه د ګلې د تماشګې مزدورې
څه د اوړو څه د بوټو اوړسې

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

تا چې پرې شل کاله خوارۍ کړې وې
هغه تصویر مې کباړي بازار کښې
په یوه نیمه روپۍ واخستو نن

تپوس کوه مه، د ځوانۍ د مینې
خو په سیلۍ کښې بادیوه اوخته
او د یو چیک سره ئې تار اوشلوو

زما په خپل زړه باندې وس نه رسي
خو چې درځمه ستا د چم په اړخ
ته د هوا خپو کښې زنځیر اوتړه

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

تک شي عذاب د اسمانونو په لور
لمسي چې هم راته سپوږمۍ اوخاندي
ستوري مې وريت کړي په چابک د رڼا

❁ ❁

دا د فېشن جهالت هم اووينه
چې الف ته هم کوتک وائي تل
د کتابونو ستړال کښې کړځي مدام

❁ ❁

خوب ته مې نه پرېږدي د تن زخمونه
ژوندے احساس مې تن سحره پوري
د ستومانۍ ويستو سزا راکوي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

بې وفايي کښې دې هيڅ شک نشته خو
ساه مې اوباسي دَ الفت ساد ګي
زړ درله جوړه دَ اوړو پوزه کړي

❀ ❀

سمسڼي نه زمونږ دَ ښار جينکۍ
که ترې چاپېره ديوالونه تاوَ شي
اوخاندي زړ دَ کوډکړکۍ ښه ته کړي

❀ ❀

حُسن په هر رنګ کښې قيامت جوړوي
زلفې چې واړوي له مخه په شا
دومره ړنا شي چې نظر اوسوزي

Scanned by CamScanner

اوس چې د شپې کور ته ناوخته ځمه
او وائي رب دې ځواني مرګه کړي ما
جانه! چې بیا ستا نه ګیلې نه کوم

❀ ❀

تل مې تېر یاسي د الفت په فریب
بد دې بلا د تورو سترګو آزار
زه په شینشغه ښځه واوړېدمه

❀ ❀

وایم چې ښکل دې د تندي ګونجې کړم
زړه کښې چې هیڅ د مینې تاو نه لري
مړاوي به څه شي د کاغذ ګلونه

راشه راپیاد ستا د لمبې خواږه کړې
اوس چې د هرچا ټیلیفون راشي نو
خدائیګو زما د زړه درزا تېزه شي

✿ ✿

شیرینې زړه دې لاندې باندې نشي
ا چې ټوټي تمانچه ګرځوي
خدای شته ویرېږي له هاګې د ډزه

✿ ✿

ستا د خپلوۍ ارمان مې هم اوږېږه
خو ساه چې اووته د ګل د زړه نه
نو سر تور سر مې خوشبوۍ اولیدې

(c) ketabton.com: The Digital Library

بیدلے نهٔ شي دَ بنائُست رنګونه
تهٔ ګورا ګے يْ دَ فطرت لاسوکښي
دَ مـوسمـونو په فریب تېر وځي

❀ ❀

یوه لحظه چې هم هوا بنده شي
دَ زړونو شور دَ غوږ پردې اوشلوي
ما دَ څنګل طوفان کښې مهٔ کېږوه

❀ ❀

دَ طوفانونو زور په شا تمبوي
دَ محبت یوه نازکه خندا
له تاتې دَ سنره هم پورته ده

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

دلته خو چغې هم گونګې شي په خوله
د اوازونو دا ویجاړ کلي به
د خاموشۍ په ژبه څوک پوهیږي

❁ ❁

خوند کوي څومره سوزېدل مینه کښې
چې سروې ښېغلې مې نامه اخلي
اورونه واخلم د چنار اونه شم

❁ ❁

څوک به دې اوورژني د خپلې ویرې
او به خورې سرچې ازمرې نه يې ته
هسې غرمېږې د لومبې بچیه

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

خدای شته هیڅ ته ملامته نه یم
که د مینې په تول روان یمه زه خو
د خپل رفتار سلسله نه ماتوم

❁ ❁

داسې د هر ستوري لټون مه کوه
پام کوه کور دې غر غنډې او نکړې
او رونه کړې د رڼا جامه کښېږي

❁ ❁

د فطرت ناوې څو مره ظلم دے دا
ځان ته غاوره شي د نمر پلوشې
په چا رڼا کړي څوک په اور سوزوي

Scanned by CamScanner

ستا خودسرۍ خو په ماسګر ځوي
که چنګړي ته هم کوږدن شولې ته
په چم محلت کښې به حلوه اووېشم

❁ ❁

ښېرازه پېغلې د واده نه ورستو
خوند داسې داړوي تپوس مه کوه
لکه کټوۍ کښې چې کبان پاخه شي

❁ ❁

حد ماتول وي هسې ځان ورکول
اخر به ماته شي يو ډز به اوکړي
څو به هوا په پوکڼۍ کښې پوکي

بیل چاله ورکړه دا بچې غمېږه کښې
دَ خاورې خوند زما په خوله کښې دے لا
زهٔ ستا دَ کوړې په خوږو ښهٔ کوم

❁ ❁

اوس که څهٔ وایم ګنهګار به شمه
هسې په ما باندې تهمت لګوي
خپله خندا دَ ګل په وس کښې نهٔ ده

❁ ❁

نوے چې مار له په مرۍ غلے شي
دَ غوږ پرده مې دا آواز وشلوي
ژوند ګوړاګے دے دَ فطرت لاسو کښې

(c) ketabton.com: The Digital Library

زغملې نه شي دځوانۍ زورونه
د سمندر دا کم ظرفي اووېنه
په يو غورځنګ باندې اسمان ته رسي

چې د بېي ژړا راياده شوله
زه ستا د لارو نه واپس راغلمه
بيا مې ځنګل ته ازمرے اوشړه

مسافرۍ دومره اساني نه دي
چې چکر ونو کښې د ژوند راغله نو
سپوږمۍ ته کوره نيمه پاتې نشوه

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

په نیمه شپه ستا د راتګ انتظار
پروت یم پې وسپه د اسمان د لاندې
لاړې په ما باندې څو ځلې جوړې

❀ ❀

لو ته مې مه د د لاسو په فریب
پرېوا مې نشته که له تندې مرمه
دالله غلبیل کښې او به مه را نیسه

❀ ❀

چې معمولي تبه په ما راشي نو
وینه مې ناسته د پالنګ سر ته وي
په سر مې تو له شپه زور ونه کوي

Scanned by CamScanner

دَ موسمونو قید کېږي نه راځي عشق
که دَ ښائست جوبن دې تېر شو نو څه
مراوي لا نهٔ دي ستا دَ یاد ګلونه

د ښائستونو ئې بلا واخلمه
چې په دروغه ترېنه هم خفه شم
خوب ورله نه ورځي بیا شپې رڼوي

ما ئې تر مېنځه روغه رانهٔ وسته
زهٔ دواړو ډلو خپل دښمن ګڼلم
لا ئې په پردي شر کېږي سراوخوړهٔ

یو ډېر بدلي پښتون ماته ویل
ما د مړانې انجام هم اولیدو
ځکه ویښ یمه د خپل سپوږي ته

❁ ❁

خدای شته چې مرګ مو هم وړلی نه شي
چې مو شیندل سرونه، لار کښې د حق
د کربلا تاریخ مو بیا نوې کړو

❁ ❁

راټیټوم د اسمانونو غرور
په سر مې توره اوښانده ده خو
د سر بازۍ لوبې مې پرېښې نه دي

(c) ketabton.com: The Digital Library

ژوند دَ غریب صحرا کښې نهٔ تېرېږي
زخمي احساس په اخر چرته اوړم
ستا دَ تصویر سترګه ړنده اوخته

❁ ❁

دَ حبس نه مړهٔ نهٔ شو شیرینې زما
تازه هوا یه اوس په کومه راځي
هاغه یوه دروازه هم پورې شوه

❁ ❁

شیرینه دا هم اوربدلے نهٔ شي
ورته چې وېم زما برفي خوبنه ده
زر شو نړۍ او چېچي انګن ته اوځي

Scanned by CamScanner

بیا مې سپوږمۍ تندر نیولې ده جوړ
پړ ده کښې نغښتې پلوشې دَ نظر
زما په زړه باندې تیاره راولې

❀ ❀

ځان ترېنه تل په فاصله ساتمه
خو بیا چې هم آرام ته نهٔ پرېږدې ما
زړه دې واده شي چې ترې خلاص شمه زهٔ

❀ ❀

منه دَ طمعې کور خالي وي منه
څهٔ په جرګو باندې صحرا ته دَژوند
باران چې راشي نو طوفان یې اوړي

(c) ketabton.com: The Digital Library

نور دَ رقیب په خوله باور مهٔ کوه

چرته په خر باندې هم ناست نهٔ دے خو

وائي جهاز کښې مې سورلۍ کړې دې

❁ ❁

دَ پېغلتوب پړې راپارې نهٔ کړې

بلا موده اوشوه شیرینې زما

چې هر و خوله مې په خوله اېښې نهٔ ده

❁ ❁

دَ ناوې توب نخرې دې نهٔ منمه

مهٔ ویسه پلار کره دَ تلوخوبونه

اوس خو دَ شلو بچو مور شوې نهٔ

Scanned by CamScanner

اَ دَ طلاق دَ نوم نه مرګ ښه ګڼي

خو آزادۍ دومره خوښې دي چې

چرګ چې هم بانګ اووايي بام ته رسي

❀ ❀

هاغه خوبونه ما نه هېر نه دي لا

لاس چې به تا په سينه کېښودلو

او کوکو چرګو به هاګۍ شاربلې

❀ ❀

نور مې ماتم په بې وسۍ مه کوه

ستا په ښېو چې اوښکې اوښکې شي ژوند

شغله شغله ستورې په ما پرېوځي

که ئې ګوانښونه دَ نظر لیدے وے
نو مشرانو به وېشلے نهٔ وو
جنګ نهٔ بایللے نه ګټلے بنهٔ دے

✿ ✿

نهٔ مې رانیسي او نهٔ ځان راکوي
دَ مـداري لور ده شیرینه زما
پړے راسست کړي پړے راکاږي بیا

✿ ✿

چې خپه نیولے راته اودرېږي لښي
نو دَ بنانښت سپړلي تلوار اونیسي
خانه بدوش شي چرته کږه اوړي

درسې سیند خوځاڼ کولے نهٔ شم
یوه دَ مینې سندریزه څپه
اوبو را اوړې وه اوبو یوړله

❀ ❀

شیرینې څومره زړهٔ راښکون وو پکښې
تا مې مړه باندې چاړهٔ راښکله
او ما دَ نوې ژوند تصویر ښکلوُ

❀ ❀

سوچ مې کاوُ څومره بې رحمه دے ژوند
بیا بوکه مې کړې دَ سیند په سینه
بیا راله یو لحظه کښې سر ماتوې

(c) ketabton.com: The Digital Library
Scanned by CamScanner

رنګ رنګ ګلونه مې راوړلي دوخو
چې ته را نغلې نو شيرينې زما
کاڼو په ما پورې خندا اوکړله

❁ ❁

څه خوندور دَ مينې جنګ دے کنه
زهٔ چې ترې پورته په کوټه اوختم
اُ دَ انګن مېنځ ته راکوزه شوله

❁ ❁

دَ مخ سرخي مې په اوبو لاهو شوې
داسې بدل کړم ازمېښتونو دَ ژوند
لکه چې سرو سره پاره اوکي

منافقت دَ ژوند وژلمه خو
نن چې ماشوم بچي په مخ ښکل کړمه
ما وې که مانه فرښته جوړه شوه

❁ ❁

دَ چهت پکې بې حده تېز تاوېدهٔ
چې ورله مخې له مرغۍ ورغله
ماته ئې خپلې بې وسۍ یادې کړې

❁ ❁

ښهٔ ورته په دهٔ خو غږ نهٔ کوي
اُف دَ کوچوان کاکا ټانګهٔ کلي کښې
هره ورځ څومره حادثې زېږوي

(c) ketabton.com: The Digital Library

هر یو امکان مې د خپو لاندې دے څو
چې ستا اورېدهٔ بانهٔ رابرند شي په ما
د خپل ایجاد لاره کښې څنه جوړ شمه

❀ ❀

د لوکو مینې مې ژوند خاورې کړو
چې د رنګونو تماشې له تلمه
نو د بنا ئُست کلې کښې سپومات کړمه

❀ ❀

لوېې کوه نهېڅ درته غین ته کوم
ستا د فرېب فرېب بنائُستانه لوګے
زهٔ دې د ژوند په حقیقت پوے کړمه

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ویم که څوک ماته اوازونه کوي
په نیمه شپه رانه خوبونه تښتي
بیا به پېریان بوتل کښې نه بندوم

❀ ❀

چېچې مې د سترګو نه راغلې وو خو
چا راته وېل تا ئې صفت کړے دے
ځکه په خپل تصویر مئین شومه زهٔ

❀ ❀

دغې چکر خو زمانې اوخوړې
ستا د رفتار مخه نیولې نهٔ شم
څم چرته ځان له بله لار ګورمه

Scanned by CamScanner

ته چې زما په شا ولاړه وې نو

زهٔ د خپل ځاے نه خوزېدلے نهٔ شوم

ستا بېلتانهٔ مې ځکه ملا ماته کړه

❀ ❀

ناوې زما مانه خوشحاله څهٔ شي

کش چې شي تېزه مې درتزاء شي د زړهٔ

د ښاپېرو وطن کښې ژوند تېروم

❀ ❀

خپله خپل ځان راټولولے نهٔ شي

د اباسین څپې به هېرې شي ستا

که دې رنګونه د اظهار اولېدل

(c) ketabton.com: The Digital Library

خدایه شته په تا پاندې مئین یم خو
مینه د نور و سره څکه کوم
د ژوند ډرامه کښې مې کردار دغه دے

❀ ❀

ستا لو پېټې ځان کښې را نغښتې یمه
چې د سفر په نیت روان شمه نو
د هرې لارې په سر تا ووینم

❀ ❀

زهٔ سر د لاندې راګوزار نهٔ شمه
نن د ژوندون د کوهِ قاف لار و کښې
ستا د وجود خوشبوی رقص نکوی

Scanned by CamScanner

څومره کم ظرفه دَ فطرت ناوې ده
ته چې په لېو کښې اوبه راکوې
واخله اور تنده مې لا زياته شي

✿ ✿

وائي دَ خپل زړهٔ نه مجبوره يمه
که تهٔ مې اور ته هم وراچوې نو
دواړه لاسونه به دې زړهٔ ښکلوم

✿ ✿

دَ سپو نه ځان خلاصول گران خو نهٔ دي
بس يو هډوکے ورته واچوه نو
دوي به پرې خپلو کښې جنگونه کوي

(c) ketabton.com: The Digital Library
Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

دَ موسمونو اعتبار خاورې شو
دَ امتحان مرحله تېره نهٔ ده
چینجي غونډېږي دَ کابل مېوه کښې

✿ ✿

په خپلو وینو ئې لاسونه سرهٔ وو
یوې ماشومې په سلګو کښې ویل
توبه، نکړېږي به بیا نهٔ غواړمه

✿ ✿

زهٔ به دَ څهٔ لهٔ نه توبه اوباسم
یو خوا روا کارونه نهٔ کوي څوک
بل خوا حیا راځي شرمېږمه زهٔ

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

څان به په اوښکو کښې را اونغاړمه
د ګلاب پاڼه په کشتۍ شي زما
بیا د سیند په سر هوار ګرځمه

❁ ❁

سمندر رونه مې خوږ ګېنږي زړه کښې
په دې طوفان کښې چرته ورک نه شمه
ته مې یوه اوښکه لیدلې نه شي

❁ ❁

زه چې د خپل ښځې ژړا اووینم
هیڅ په څان پوې نه شمه پاسه زر
څان د مور غېږې له ور اورسم

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

بس ښو ایمان دې خدای نصیب کړي زما
زه نه ولي یمه نه پیر فقیر یم
زما په قبر دې میلې نه کېږي

❁ ❁

لمبې دې د مینې په خوند پوی نه کړمه
ستا ناز بینتوب له سره خلاص نکړي ما
پاسه د مور خوا له دې ځان رسوه

❁ ❁

د لوږې تندې نه به مړ شي اخر
لمغي سپین بږیري مزدور ما ته وېل
د لونو کټې ته ښو لاس نه نیسي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا هم دَ ځان سره دهوکه ده یوه
اوري بچي چي مي په خوب اوده شي
لاړي مي تېري شي زه ساه واخلمه

❁ ❁

واځي زه خپل پالنګ ته ځان رسوم
نوره بيخي ايسارېدلے نه شم
ستاسو کتهونو کښي کمهل شوي دي

❁ ❁

زه له دروغو نه نفرت کومه
خو له وطنه چرته اوتښتمه
خلق مي وژني که رښتيا وايمه

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

راته د کور لاره هم یاده نهٔ ده
تا چې ورونه د زندان لرې کړل
اوس به د زړهٔ دردونه چرته اوړم

ښهٔ که د شپې د بلا خوله وازه ده
خو زما لارې له راتلې نهٔ شي
زهٔ ستا د سترګو په رڼا پسې ځم

دلته په یو حال کښې هم خبر نشته دے
څوک چې له غاره د نفرت راوځي
د محبت توره ئې سر غوڅوي

Scanned by CamScanner

را باندې پوه ده ځکه مخ واړوي
که خپل غمونه ئې پېرزو کړل په ما
مړ به له ډېرې خوشحالۍ نه شمه

❁ ❁

تا ته ګناه نشته شيرينې زما
که ازمېښتونو نه په شا شوې د ژوند
چا په توده زمکه قدم ايښے دے

❁ ❁

يو اکاڼۍ ده ټول د مينې جهان
اوبږ دهٔ بانړهٔ چې اورکي پاسوي
ستورې په نيمه شپه اتڼ واچوي

ساه رانه اونهٔ ځي ویرېږمه زهٔ
چې ستا تصویر سره خبرې کوم
مانه زما د زړهٔ درزا هېره شي

ځان چې په ما هسې کوڼ کړے دے تا
آخر به خپله لاره واخلمه زهٔ
تر څو به تاته اوازونه کوم

چې ئې د زنې خال ته کوتې نیسم
شیرینه ما باندې راسره غوندې شي
وائي زهٔ سپینه یمه توره نهٔ یم

(c) ketabton.com: The Digital Library
Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

زما تصویر ته په ژړا کښې وائي
د تورو غرونو پناه شوې ئې خو
ستا د راتلو خوبونه اوس هم وینم

لور چې اوده شوله زما غېږه کښې
راسره غم شو ما ویل ځان سره
ستا پېغلتوب راته خبرې اونکړې

ګني نو ما به څه څه نه وو کړي
خود رشتو مېنځ کښې راګېر داسې یم
خوب هم په خپله خوښه نه وینمه

Scanned by CamScanner

رب به دې روغه کړي شيريني زما
ستا بيماري که ډېره هم لويه وي
دَ رب دَ فضل وړاندې هيڅ هم نهٔ ده

❀ ❀

دَ ذهنيت نهٔ يې خبر يمه بنسهٔ
رقيب چې ستا په حقله سوچ کوي نو
دا په ډېران اګربتۍ بلوي

❀ ❀

زهٔ به ورځم دَ حادثو مخې له
که مې دَ ژوند اوربشه پاتې وي نو
دا تندرونه ما وژلے نهٔ شي

(c) ketabton.com: The Digital Library

ما ویړوي دَ دروغژنو رښتیا
چې په اسمان کښې بجلۍ پړق اوهي
نو طوفاني شپه نوره هم درنه شي

❀ ❀

څه نه تورې په لمن پورې شي
څو کورونو ته هم سیٔب اونګي
چې دَ اوبو وتلو لار بنده شي

❀ ❀

کومه ښکلا دې وایه اوستایمه
ستا انګې چې مړاوي مړاوي شي نو
دَ موسمونو نه خراج اخلي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

نو د سپرلو په ذکر نهٔ ستړی کړم
وازه رنګونه چې را ټول شي په ځلے
نو تر هغه ستا یوه ادا جوړه شي

* *

څه خپله لار نیسه پروا مهٔ کوه
مانګے چې ځي د اوازونو په لور
نو سمندر تر هغه کشتۍ ډوبوي

* *

توره او ډال به غورځولي وو ما
خو چې ښځینې د حالاتو شپه نو
چاپېره پرق د اورګو اوویم

Scanned by CamScanner

چې دَ بدن وږمې دې ښکل کړمه نو
بیا دَ ګلونو بڼ کښې نه ځائېږم
ما لوګی ځان سره والوزوي

❁ ❁

داسې دَ ګلې دَ چینې په غاړه
چې ستا ښائست داله آواز راکوي
زما سندرې به ګونګې څنګه شي

❁ ❁

په خاموشۍ باندې ئې مه تېروځه
دَ قربونو مرحلې غوڅې کړه
چې زور پرې راشي نو آواز به کوي

(c) ketabton.com: The Digital Library

څه شوې دَ ګلې اودَ ښار فاصلې
کمځې پرانستې جینکې را اوځي
او طوفانونه سر راپورته نهٔ کړي

❁ ❁

ننداتوونه دَ جلوؤ مهٔ کوې
زمونږ دَ ګلي دا کچه کورونه
دې طوفانونوته دَ ټینګې نهٔ دي

❁ ❁

څوک تر ښه ستر ګې پرانستلے نهٔ شي
زمونږه چم ته دَ سندرو په ډاډ
هوا راوړي دَ لوښو سېلونه

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ته چې ریموټ باندې چینل بدلوې
شیریني دې سوچ کښې راکښه زه
دا سلسلې دې رانه ورکه نه کړې

❁ ❁

اوس مې تصویر هم پېژندلے نه شم
پر دو درشلو مې نظر یوړلو
زه د خپل کور په دروازه تېروځم

❁ ❁

ا د باران شپه دې جوړه هېره کړله
کچه کوټه چې څڅېدله په تا
او تا زما د کور زنځیر شرنګوو

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

په کور کښې اک یوازې ناست یمه زه
دَ کتاب پاڼې اړوم په مخه
اوس مې په سترګو څوک لاسونه نه ږدي

❁ ❁

اووایې ستا خبرې نه ختمېږي
مور به زما میراته پاتې کړي ما
څم چې کونترو ته دانې واچوم

❁ ❁

بې شکه ته یې زما وهم ګڼه
خو زه په هیچا هم باور نه کوم
ما دَ ګنجې لاس کښې ګومنځې لیدې ده

Scanned by CamScanner

ما په مرۍ د غوا چاړه راښکله
خو چې مې ستا اوښکو ته پام اوکړو نو
خدای شته زما نه کلمه هېره شوه

❁ ❁

زه به د دریو پوړو هندسې شمارمه
ته که د خپل مدار نه اونه وتې
د خپل خاوند سر به دې غوڅ اووینې

❁ ❁

وایم چې شل ډزې دې زه اُولم
توره چې لاس کښې د دښمن ورکوې
بیا ترې د سر خېر و نه غواړې څله

(c) ketabton.com: The Digital Library

قاتله ته که ما وژل غواړې نو
بس ته په اخلاص راسره مینه اوکړه
زه په ګوابنونو درګو نه مرمه

❁ ❁

زه په الوتې لولکه پسې تلم
لا رانیوه مې چې ازاده مې کړه
ما د مرغۍ خوله کښې ملتې اولیدله

❁ ❁

اوس مې داخور وجود راتول شنګ کړم
چې تخانې پکښې ولاړه وې ته
نن مې هم هاغه ائینه ماته کړه

Scanned by CamScanner

ذرې ذرې شي دَ ښکارۍ تموبکه
ساکاني اوځي له تنکو پېغلو نه
ته چې دَ زلمو په سېل ډزې کوې

❁ ❁

خدای شته چې ځان به په ښامار اوچیچم
خو که مې یاد وي دَ ښائست مېرمنې
ستا په کمڅو کښې به ګلاب نه ږدمه

❁ ❁

هر څه چې کېږي خو لندن ته نه ځم
دَ خپلې مور یوې خندا نه به زه
دغسې شل پي. ایچ. ډي. زار کړمه

دا حادثه هم معمولي خو نهٔ ده

پېغلې چې ما سره تصوير ويستلو

ګوره زما کېسه کښې ريل ختم شو

کام تر ښنه خندګه په خفګان واړوم

لکه دَ يُت مې ځان ته ګاګ اودروي

يوه لحظه کښې دَ پېړو قيصه ده

شيريني تا چې ورته ګل لړه کړه

سينه خونړې شولو، په واک کښې نه دې

دَ ګلي سرهٔ خوله ماشومان ړوبوي

(c) ketabton.com: The Digital Library

څنګه راغلې په ستا کلي ته
شیرینې هیڅ راته تپوس مه کوه
ما د خپل زړه دپاسه ښې اېښې دي

سرې مې خوښ کړې نو شیرینه زما
وایې زه دا د وینو کرښه ګورم
چې د دریاب اوبه ئې چرته اوړي

وه لېونیه له کوره مه راوځه
چاپېره کلي کښې سیلۍ الوزي
په تابه لاړه کښې لمن واړوي

Scanned by CamScanner

چې ستوماني لږه ويستل او غواړي
هوا ئې پاڼې پاڼې خور کړې وجود
د ګل خندا هم حادثه ده د ژوند

❁ ❁

شيريني اوس اووايه څه اوکړمه
ما د خپل زړه د غل نه ژبه پرېکړه
خو ماته بيا هم اوازونه کوي

❁ ❁

پرون ده چې دغسې دې خلق ړټي
درته به ګفت قدرې چا کړې نه وو
خو ستا په خوله کښې هره ژبه نشته

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس مې تنکۍ غوښتنې وس کښې نه دي
که تا پرې سترګې راوېستلې وې نو
دا به دومره په سر نه ووختې

❁ ❁

دا ساده ګۍ نشي تور په لمن
ګوره چې تېز باران کښې ښکلې جينۍ
د لوپټې د لاندې ځان پټوي

❁ ❁

پلار دې زما بابا ته بنه کړي دي
که ته زما په خوله باور نه کوې
ورشه د مور نه دې پوښتنه اوکړه

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

خبره وړاندې نه پرېکړې بنسټ ده
داسې چې بوسو کېنې اوبه بوځي نو
هسې نه ورستو ترې لانجه جوړه شي

❀ ❀

ته پوهنه بنسټ نه وې نادانې جېنې
که لاس او خپه دې لږ هم شي خطا
بیا به د ستر ګو ګټه و نه اوځي

❀ ❀

د کلي دا دستور مې خوښ نه شولو
سپغلې کتوې په نغرې پرېږدي او
د کاونډې کره تنور لمبه کړي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

آ چې انګړ کښې به چرقاؤکوو تا
او زړه به تاسو کره درغلمه
نو څومره ختې به تر ې جوړې شولې

❁ ❁

په زړه کښې ځان سره کرم ریمه
دې کښې به خاورې سترګې ورشي زما
پالنګ چې تو له شپه چغار کوې ستا

❁ ❁

خاورې څوک پوے شي په خوند ونو دړوند
زموږ وطن کښې چې سپړلي راځي نو
نو بره د مينې په اوګو سوره شي

Scanned by CamScanner

د سیخکو غوندې ژوندون دے زما

توره تیارهٔ کښې پلوشې وڅښمه

د گلبدنو لاس کښې اور واخلمه

نن یو سپین بږیرې په ژړا کښې ویل

لو نه مې تښتي ایساریږي نه اوس

بیا به طوطیان په کور کښې نهٔ ساتمه

خاوړې به وده زما قام اومومي

اونه چې هم دلته راپورته کړي سر

زلمي ئې ځانګې په تبر ونو وهي

(c) ketabton.com: The Digital Library

لا خو دې سترګې غړېدلې نه دي
د ژوند رنده به دې هوار داسې کړي
دا ستغې سپورې به له تا هېرې شي

❀ ❀

د ژوند یوې غرمې دې زور اوبه کړو
دا حادثې خو به راځي او ځي به
او لا خو ستا د زنې خال تازه دے

❀ ❀

یو د اتیا کالو سپین ږیرې بوډا
ګورې په ډش باندې بربنډ فلمونه
او ناست دے لا سوکېنې تسبې اړوي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس چې د سیند په غاړه ناست یمه زه
او د اوبو چپې راتاو شي له ما
وایم که ستا د زړه درزا ده تېزه شوه

❀ ❀

ستړې چې مانه اړولي دي تا
زه د ساحل طرفته زور کومه
خو د دریاب چپې مې ځان سره وړي

❀ ❀

نن خو مې ټول بدن دړدونه کوي
شیریني غېږه کښې مې کلک اونیسه
که ستو مانې مې د وجود اووتې

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ته گل فروشه ، زه مئين د گلو
ستا او زما نظر کښې ډېر فرق دے
ته په شپېلئ زه په شپېلئ پسې ځم

❀ ❀

اوواړې دا فضول خرڅ نه منم
هاغه مېړمن مانه خفه ده په دې
هفته کښې دوه ورځې پاڼې خورم زه

❀ ❀

ساده جينۍ ځې هسې ځان وئ خوري
هغوی د شمعې وجود څه اوزغمي
څوک چې په گلې کښې سکاره پټوي

Scanned by CamScanner

پېغلې زلمي د ښار د پارک په خوله کښې
څو مره د خپل مقام نه لاندې راځي
چې د موټر تورې شیشې خېژوي

لېڅې د ژوندون غوښتنې نه پرېږدو
خدای شته چې سل کاله په ورستو لاړو
موږ چې یوه ګټه کړې وړاندې کړه

دا بې حسي به مانه ساه اوباسي
د ژوند احساس پکښې غور ځنګ نه کوي
ستا د ځوانۍ تصویر په خوب اوده دے

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

رو رو مې تا نه اعتبار پاسېده
ستا محبت هم اخبارې بيان شو
دَ پروف خامه يکښې بلا ډېرې دي

❁ ❁

دَ ژوند په داسې مرحله کښې يمه
هر يو ماشوم چې راته اوخاندي نو
زما پرې مينه دَ بچو ماته شي

❁ ❁

چې يو طوطي مې بنديوان اوليدو
وېل مې کس جوړ په پنجره کښې شومه
رب دې وزرې دَ چا نهٔ پرېکوي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې په اسمان کوږې وريځې راشي
ماته د هاغې چم قيصه ياده کړي
چې اوسيدونکي ئې سيلاب اوړي وو

❀ ❀

خدائے شته د کورمې دروازه نشته دے
خو زه راکښ په دې غريب کښې يمه
چې هوا کانې ماته ور ډبوي

❀ ❀

زړه مې درزېږي چې ئې اونه وينم
د سميه او د نعمان مينه مې
په خپل حسان باندې هم ماته نه شي

Scanned by CamScanner

په خيال اوباسه ستوماني شيريني
څه بې حجابه دي د نمر پلوشې
ستا تصويرونه په دېوال جوړوي

❀ ❀

درنې ورېځې په اسمان شوې خورې
اوس د ځنګل نه په تلوار را اوځه
دلته د تندر غورځېدو وېره ده

❀ ❀

اے د رنګينې لوبتې مېرمنې
ته چې اوده ې او سيلۍ والوزي
وېم که هندو را نه کشمير يوړلو

(c) ketabton.com: The Digital Library

دَ ګودرونه دَ بنائست بلبله

چې دَ اوبو څاڅکي را اولي په ما

نو چارچاپېر په ګلي اورپوري شي

تهٔ که سوره شوې دَ هوا په اوګه

خو دَ اثر نه مې وتلې نهٔ شي

زما دَ اس رفتار به تالاندې کړي

زهٔ چې سرتور سر جینکۍ اووینم

په زړهٔ کښې ځان سره کړم ربمه

دَ وخت طوفان به مونږه چرته اوړي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ما له زما د سوال جواب راکړه ته
مېړمنې نیت که دې صفا وي د پېیں
بیا په ویښتو ولې حضاب نکوې

❁ ❁

تا چې زما په لاس دستخط کړے وو
داسې شو وران لکه دریاب د کلي
کچه کورونه په اوبو لاهو کړي

❁ ❁

ځان مې په اور پورې نیولے دے بس
که زما سوی ځې ته پام نه کوې
ما سره هیڅ نشته ثبوت د مینې

Scanned by CamScanner

مینې د ژړې مازیګر کړمه زړه
تا چې سینې پورې را ختلت کړمه نو
پوه نه خطلت کړې ژوانه تپه تپه شوه

❋ ❋

غم زما زړه داسې خوښ شو نه د سه
ډېرې چې ځان پانګې خوار غمه کړي دي
خو د خندا هسې چې زړه منځ شولو

❋ ❋

دغه احساس به پیدا اوږشي ما
پېغلې چې هسې هم تندي کوي
وایم که ماته سلامونه کوي

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس که زۀ مرمه خو خوازۀ به وېښم
یوې کمزورې دَ انار اونې نن
یو زور اور طوفان په شا تمبوُ

❀ ❀

نن مې جوړ بله خودکشي اوکړله
ستا لوېټې نه چې مفلر جوړ شولو
زما شمله نوره هم هسکه شوله

❀ ❀

دغه علت به ترېته خنکه اوځي
دَ بېدارۍ نغمه چې وایمه زۀ
زما دَ قام زلمي په خوب اودۀ شي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

دَ کانړو ښار دے ګورې پام به کوې
بیا به خپل ځان راتو لولے نهٔ شم
ستا دَ سنګار آئینه ماته نهٔ شي

❁ ❁

دا خپل ښکارې قطرت به ما ړوبوي
چرته چې اووینم رواني اوبهٔ
وہم که په زانو پسې منړې وهم

❁ ❁

ګوتې په مروړې بیا، خوښے به نهٔ وي
زما رقیب دَ اوچې دم دے ګوري
وه لوګی په فاصله ترې اوسه

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ژوند دَ بقا دَ اندیښنو مېوه ده
که دَ تخلیق شعور بېخي نهٔ لري
نو څرګه ولې په هاکو ناسته دي

❀ ❀

دَ موسمونو جیس اوخوړې جوړ
دَ ښار ښخه بنګله چې، تهٔ پرېږدې او
دَ کلي شاړ کور ته ترې کړه کوې

❀ ❀

نو د دَ کېبل تارونه مهٔ خوزَوه
زما دَ ژوند تصویر ترې نهٔ سازېږي
ستا دَ تهذیب رنګونه ما اولیدل

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

دَ کاڼو ښار دے ګورې پام به کوې
بیا به خپل ځان راته لوڅ نهٔ شم
ستا دَ سنګار آئینه ماته نهٔ شي

❁ ❁

دا خپل ښکارې قطرت به ما ړوبوي
چرته چې اووینم روانې اوبهٔ
ویم که په زانګو پسې منډې وهم

❁ ❁

ګوتې په مروړې بیا 'خوښې به نهٔ وي
زما رقیب دَ اوچې دم دے ګورې
وه لوګید په فاصله ترې اوسه

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ژوند دَ بقا دَ اندېښنو مېوه ده
که دَ تخليق شعور ښځې ته لرې
نو ځکه ولې په ځاکو ناسته دې

❀ ❀

دَ موسمونو چېن او خوړې جوړ
دَ بنار پخه بنګله چې ته ېرېږدې او
دَ کلي شاړ کور ته تړې کړه کوې

❀ ❀

نور دَ کيبل تارونه مه خوروه
زما دَ ژوند تصوير ترې نه سازېږي
ستا دَ تهذيب رنګونه ما اوليدل

Scanned by CamScanner

له دې دښتونو نه بهر راووځه
لاکه خبرې ئې زده کړې نه دي
دَ خاروني څوکه مه پرېکوه

❀ ❀

چې په ځنګل کښې په ما شپه راغله نو
سپوږمۍ دَ اونو منځ کښې ځان پټ کړلو
ځان ته دَ چا سترګې را یادې کړمه

❀ ❀

خداے شته زما دغه مطلب خوښوو
ما چې در یاد کړو دَ مشکنو امیل
په تا نرۍ نرۍ خوَله راغلله

(c) ketabton.com: The Digital Library

ستا صحبت کښې مې خپل ځان ګاڼه کړو
لاس کښې مې هيڅ نشته شين يې زما
تا له ګجرې له کومې راوړمه زۀ

❀ ❀

ستا سادګۍ مې ژړوي. لېونۍ
تۀ له هغوي نه دَ خپل طمع کوې
څوک چې مدام ګلې کښې سپې جنګوې

❀ ❀

دَ انتظار لمحې قيامت وي ګُلې
زۀ داسې ځاځکې ويلې شومه
لکه ګلاب چې څوک په اور اونيسي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې ئې زما دپاره کور پرېښې وو
اُ لېونی دومره بې وسه شوه چې
زما کتاب په کباړي خرڅوي

❀ ❀

دَ دواړو روغه اوس بلا گرانه ده
لاره دَ ژوند ترې بېله کړې ده ما
وخت په یوه ځي زهٔ په بله ځمه

❀ ❀

نن یو بوډا ته اُیسنې اوویل
ستا دَ غوږونو ویښته هم سپین شو خو
اوس هم دَ سپېغلو په خندا تیروځې

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

مونږ د صحرا غریب کښي ژوند تیروُ
خاوري سمون او خوري کاروُنه زمونږ
ناست یوُ مدام له شکو پرې غرو

❀ ❀

نه زور منو او نه زیاتې کوو مونږ
واوره د امن په غریب کښي وُرکه
مونږه د باز منښوکې نه پریکوُ

❀ ❀

تازه تازه وي د دالان سپوري ته
پازه ئې مراوي کړي د نمس پلوشي
بیغلي زمونږ د مني پلانت غونډي دي

Scanned by CamScanner

ښکاره کوم ئې د ځوانئ رنګونه
زهٔ د فطرت ناوې د لاسه نیسم
او په ډولئ کښې ئې د خیال کېنوم

شیرینې کړځم د کلام لاړو کښې
چې ستا د ژوند غمې راپادې شي نو
د ګورو اونو بڼ کښې اور واخلمه

او سنه سر به دې د خپو لاندې کړم
په هغې فریب کښې راګیرېږمه نه
زهٔ د مارانو نسل ښه پېژنم

که یو څو ورځې وي برداشت به کړم
زه دومره لویه سینه هم نه لرم
چې تل په ستا ماشوم له پېره ورکوم

✿ ✿

زه د ګناه بازار ته هم تللې وم
خو چې د مور اوښکې را یادې شولې
توبه مې اوویسته واپس راغلمه

✿ ✿

لار پکښې نه مومي د نمر پلوشې
تازه هوا پکښې بېخي نه لګي
د ژوند په داسې تاخانې کښې اوسو

(c) ketabton.com: The Digital Library

زما په تشو کتو اور لمبه شي
خو هاغه وخت کښې د پښتو چېرته دي
د ښار درزیان چې دړله ناپ اخلي

❁ ❁

د اباده یکښې درک نه لګي
د شرنګانو اوازونه اورم
په ما په داسې ځاے کښې شپه راغلله

❁ ❁

اوس زه د ګلي په ناموس باندې مرم
ما چې مې لور ښکل کړه په دوارو مخو
یو د رڼا سیلاب کښې ورک شومه زه

Scanned by CamScanner

د پلوشو سفر دې وړاندې ځي خو
د ښائستونو د سپوږمۍ انتظار
زما په څڼو تورې حلقې جوړوي

❁ ❁

ستا په يادونو کښې مې ژوند خوندي شو
دا د درياب د سر نقشونه نه دي
چې حادثې به يې د ځان سره وړي

❁ ❁

شيريني ستا خو ځلوبه خوښې وي
چې خپلې بدې ورځ تاه اوګورمه
نو زما سپوره نمړۍ هم اونخلي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

هیڅ پابندي چې په تا نه لګوي
مخ کښې هر وګي راوتلي دي ستا
ته د خاوند آزاد خیاله یوړلې

✿ ✿

منم چې ته ما سره مینه کوې
خو زه دې بیا هم خپلولے نه شم
ستاسو د کور چار دیوارۍ نښته دے

✿ ✿

هیڅ آزادي راته حاصلې نه شوې
وضاحتونو کښې مو ژوند تېر شولو
مونږ په یو بل اعتماد نه کوو

Scanned by CamScanner

پېغلې وېُل خپلو همزولو ته نن
چې د ښکارې د سترګو شمع مړه شي
هله په خپل پالنګ کښې خوب اوکړمه

❀ ❀

ته د کابل يوه ساده پېغله يې
زه خوشحالېږم چې نزدې راځې خو
څه! د بابا پوزه دې مه پرېکوه

❀ ❀

د ښار مېرمنې ته خبر يې که نه
د يو مزدور ستړے ستومانه وجود
څومره دمه شي چې ستا کور اوينې

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې منډې ترړې مې د ژوند سترې کړې
ستړګو ته ستا تصوير راوړاندې کړمه
زه د وختو نو له چکړ نه اوځم

❀ ❀

اوس زه خپله په ځان شک کومه
ټول راته وايي بدعمله یې ته
مینې زما د مخ ګونه ورانه کړه

❀ ❀

ما دې په سر لوی دعوی کړې وې
خو تا زما د لاسه لاس رابنکلو
اوس زه په کوم تاخ کښې ځانګې واچوم

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

په شرق دې اولګي رسمونه د ښار
چې د کمرې کړکۍ مې بېرته کړله
ما د هوسۍ کټ کښې ميلو اوليده

❁ ❁

خومره بسياره دے درياب د مينې
وېم که ما تخت د سليمان قبضه کړو
پېغلې چې تا ماله پتاڼې راکړله

❁ ❁

د يوې پېغلې بې وسې مې وژني
تنده ماتېږي نه زما د نظر
ناوې که تړله د کالو ډکه شي

Scanned by CamScanner

تهٔ راته خاندې خوشیږې زما
دَ ژوند له خپې نه يې باورپاسوې
ستا په کمځوکښې چې ګلاب مړاوې شي

دَ هر سپرلي دَ موسېدو نه مخکښې
موږ دَ نښتر دَ اونو کُر کړے وو
دې سړک غاړې خالي ولې شوې

بوټ چې دي لږ هم په اوږدو پرېوځي
لکه دَ چرګې اواز نه کوي
تهٔ دَ تخلیق عذاب زغملے نهٔ شي

(c) ketabton.com: The Digital Library

واوره راغلې چې ساختنی له یې ته
ستړې له تانه ځکه نهٔ اوباسم
چې دغه ستړې دې ویستل غواړمه

❁ ❁

زر ده چې شاړې شي جرې دَ کلي
اوس که زلمي چرته یو ځای اوینم
خپله درنه او دَ بل سپکه وائي

❁ ❁

سر توری مهٔ راځه زموږ کلي ته
تا چې په کومه زمکه خپه ایخې ده
هلته دَ خلقو نه جاې اوتې دي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

دَ مرګ په خوله یاندې دَ ژوند زېرې دے
هلته چې ستا سترګه اننګي اوبو شو
دلته دَ کاڼو نه شغلې اووتې

❀ ❀

دَ ښار بې حسه مرمرینې پېغلې
کله چې ستا بدن خوَله اونیسي
وېم که څوک بُت دَ سومنات لامبوي

❀ ❀

یوې ښارۍ راته سلګوکېنې ویل
تا ته زمونږه دَ ژوند پته نشته
هره دَ ښار جینۍ خرابه نهُ وي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

دَ سمندر چپې شمارلې دي چا
زما دَ غم ما نه تپوس مهٔ کوه
چې ته حساب کتاب کښې تېر نهٔ وځې

❀ ❀

اوخاندې ماته، لېونۍ اووائې
ځان دَ ژوندون سختو ته ځکه نيسم
دَ غرۀ لمنه کښې چينې را اوځي

❀ ❀

دَ احساساتو ژبه مهٔ کونګوه
دَ خوشحالو اظهار دَ ځان دپاره
دا ګـډا کانې ضروري نهٔ ګڼې

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځان مې د ژوند پنجره کښې بند لیدلو
چې د وجدان دروازه بېرته شوله
ما د زړګونو کالو لار سر کړله

❁ ❁

ښنګه به حق د چا را لاندې کړمه
ما د ډېل ګاډي د پایو منځه کښې
د یو مزدور د سر ټوټې اولیدې

❁ ❁

جوړې زما ضمیر په حق اورسېد
ګوره چاپېره اذانو نه کېږي
خو د خپل ځائے نه هرو رق نه وهم

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

خولې له يې ته راوړمه وږم کوي
تا چې د سود په مال خيرات کړې دې
په ما حرام شه، د خنزير غوښه شه

❁ ❁

لمسي بې ځايه انديښنو اوخوړي
کڼی نو ستا نه کړې چاپېر شيږني
قلا هم تاوُ ده او رڼا هم شته دې

❁ ❁

تبه که ستا سر ته ختلې نه ده
پرېږده د ميني په جواب کښې به تا
د خپل کاکا زوی ته کنځل نه کول

Scanned by CamScanner

اُف څه تېره شپېته داڼې
دَ هاغوئي چا په جواب نښته دے
څوک دي اظهار غونډې غزل اورکي

❀ ❀

هره موقع دَ لوبو تړتو نهٔ وي
کارچې ورانوي او کوي نو مه کړه
هسې نه تاله په مرۍ غلے شم

❀ ❀

زما ناموس له هرڅه مخکې دے نو
دَخپل قامت پروا دې هم او نکړه
دا مې په کم فهم کنې تصویر ځايوي

(c) ketabton.com: The Digital Library
Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ما درته خپل خون دریخنبلے دے خو
دومره را اووایه تسیں یني زما
ته مې د ژوند جواز په څه رد کوي

✿ ✿

څه لېونتیاري خپله لاره نیسه
ته ورته ځکنبې ورستو کیږي ځله
سپي به په تا پسې زنځیں اوشلوي

✿ ✿

څاپیره ګورم او قدم اخلمه
زه د ناموس ساتلو غم کنبې مدام
تل د بنکاري د سترګو لار څارمه

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ستا شخصیت دَ اوبو څک دے منه
څه که دَ خپل خاوند ناموس نهٔ شولې
بیا آخر ښځه ځان ته وائې په څه

❁ ❁

آ چې له ورایه به ئې زهٔ اولیدم
او ناګهانه به ئې خوله ګونګه شوه
اوس دَ طوطي په شان خبرې کوي

❁ ❁

وېم که څوک ما یاندې کوږې ورّوي
دَ پښتنو ښځې چې اوویښه
دَ ډګرې دپاسه خپې واړوي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

منم زما دَ سوي مخ شيرينې
ښځې په تا باندې اثر نشته خو
ګل دې په لاس کښې پاڼې پاڼې شولو

❀ ❀

يو پنجابي راته پېغور کوو چې
اُ پښتنه پېغله مدام ما سره
دَ سيکس موضوع باندې خبرې کوي

❀ ❀

پېغلې چې نن ستا دَ دُرشل مخې ته
ماتې ټرندې دي دَ بکسونو پرتې
چا جوړ دَ خپله کوره غلا کړي ده

Scanned by CamScanner

دَ کائنات دَ زړهٔ درزاء یمه خو
چې ستا دَ سترګو رڼائۍ ته شي
وایُم که غار کښې دَ تیږو بندي یم

❁ ❁

ګوتې چې شمارمه په سوچ کښې ورک یم
شیښې یې ماتې لیونے مهٔ وایه
دا خو زهٔ ستا بې وفایۍ یادوم

❁ ❁

ستا دَ فریب له ژوند نه مرګ بهٔ ګڼم
دَ سمندر چپو ته ځان سپارمه
خو دَ کاغذ کشتۍ کښې نهٔ کېنمه

(c) ketabton.com: The Digital Library

دَ هایکو ناوې خبره واوره
اوښکه زما دَ بدن تهوله وینه
خو زما قام ته اورکې پړقوره

✿ ✿

شپې ېې رب دې په امان کښې لره
ستا به دا اوښکې له ښهو اوچې شي
خو زهٔ به ښاښکې ویلې شمه

✿ ✿

دَ موضوعاتو نښې کمې نشته خو
ستا دَ بنا نُست لمن چې نهٔ پرېږدمه
په ژوند دَ مینې حکومت غواړمه

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

دَ هر ماښام نه پس دعا غواړي دا
ما تې کړي رب دَ دښمن لاسونه
زما جانان ته چې تاوان رسوي

❀ ❀

واوره دَ خور او لور ناموس ساتمه
بیا دا سې ما یاندې راځېږه نهٔ شي
کنې نېږه کېنې به دې سر پورته کړم

❀ ❀

دَ ښار او بو درنه لشه اوویسته
شور چې شي ساز، په سوره ننوځي
تا خو دَ سر دپاسه سر نهٔ منهٔ

Scanned by CamScanner

اوس مې په سترګو باندې ښه نه لګې
ستا ځانګېدلې پړتوغاړې خاورې شه
دَ مخ سرخي دې په اوبو یوړلې

ته چې ځې نخې خبرې کوې
زما جانان زما نیازبین بچیه
دم چې په دوارو مخو ښکل کړمه تا

اوس راته خپل زخمونه ښائې ځله
چې په یو ځائې کښې ګړه وړه جوړ شي نو
بیا پکښې هر څوک په غونډ سکو لګي

اوس به سنګار له دَخان څرته درومې
تا چې په کاڼي زما مخ ویشتلو
نو ائینه دې دکور ماته کړله

❁ ❁

پوزه دې پرې مه شه دقام لیونه
دا ته دَ کلي په دې شاړه لاره
او وایه لهر مازیګر څرته زغلې

❁ ❁

دَ ژوند دَ هرې کشالې سمون وي
لږ به دې ماته انتظار کړے وے
دومره دَ لوے توپ ضرورت خو نهٔ وو

(c) ketabton.com: The Digital Library

اسمان ته رسم په غور ځنګ د مینې
ځان راته خدایګو شاه زاده ښکاره شي
ما چې شیرینه په ښروس اولې

✿ ✿

دغه شعور ورله ورکړے دے چا
ښکاري چې کوته په کوترۍ کېږدي نو
پس شی له اونو نه مارغان والوځي

✿ ✿

ما د تاوان سودا خو نه ده کړې
ورک چې د زلفو په ځنګل کښې شمه
د ښنا ستونو خزانې اوموم

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

دَ ښائستونو خوب که هم اووینم
دَ ازغکو ترڅې اوبه اوڅکمه
لېښې دَ ځوانۍ په خوږو وږوئ نهٔ شومه

دَ مورولۍ جذبه دې ستا یمه زهٔ
تهٔ چې پردې ماشوم هم اووینې
ستا له سینو نه دَ پیو دارې اوڅې

دَ کور کارونه درته پښو پراته دي
غریبه پېغله ئې سنګار مهٔ کوه
ستا په قسمت کښې شاه زاده نشته دے

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

څه ناروا پېغله ده ماته وائي
ستا په سینه به ټکوم منګولې
خو داسې کلک رانه مړوند مه نیسه

❁ ❁

زېړګې زېړګې، سلګې سلګې شیرینې
ما د پېښو پنجو کښې خوب لیدلو
چې ښځانو راته خولې وازې کړې

❁ ❁

ستا د رښتیا خبرو تاب نه لرم
نور درله ځې له درتلې نه شمه
زه به د کوم کوم سوال جواب درکوم

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوچې تار به ستا په بدن پاتې نه کړي
څومره وير به زړې په ځان خورم خو دې نه
يو څو شېبې کېته، شېبې دې بس

مينه رښتيا دَ بدن وينه اوڅکي
لا ستا دَ کور مخې ته ناست نه ومه
زړهٔ مې ستومان، خپې مې مړې مړې شوې

ځه لېشتېنکي مخ دې ورک شه، زغله
اَ دَ چينار چينار قامت مېرمنه
تا په کمڅو کښې اوښانده نکړي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

زهٔ تقدس دَ مینې ننهٔ ردکوم

خو ما چې چا باندې باور کړے دے

هغهٔ مې سترګو نه را تجهٔ اوړې دي

❁ ❁

بُت دَ رنګونو زما نهٔ دے پکار

زهٔ په ستائینه دَ ګل څهٔ اوکړمه

چې خوشبویانې رانه لار بدلوي

❁ ❁

تورو ګجو راکښې لښې پریخې دي

اوس چې اوږدهٔ بانهٔ رابرندشي په ما

زما بدن باندې وینسته اودروي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

خاندي خوانده خوانده راګوري مدام
دوه قاتلاني دي راځي راپسي
ځان له دې چا په توره سر غوښ کړمه

❀ ❀

د ستر ګو تور دي د غزل مطلع کړم
داسي راځول راتول تقسیم شومه زه
لکه د کاڼي په مینځ نیم شومه زه

❀ ❀

د ارام سپوږمۍ مي حلواق تېر وي
څېره که اوښه د صحرا ګوره ده
د ژوند په لاسو کښي د مرګ توره ده

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس هاغه ګودر سپوږمۍ د شال څرته دے
چې ستا په مخ، زما په زړه مېشته وو
اوواړه ستا د زنې خال څرته دے

❁ ❁

ددې ماحول جادو کېنې ګېر نه شې
چې د هوا رفتار کمېږي دلې
رو رو چېچې د سمند رتېږي شې

❁ ❁

راشه په ساه ساه کېنې مې ستا مېنه ده
ستا که باور نه وي زما په ژبه
زما د زړه درزا ته غوږ اونيسه

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس دَ سکښې ما بنام تصویر جوړوم
چې ستا څوانۍ ته در نژدې غوندې شوم
زهٔ دَ لمبې دَ سر لوګې غوندې شوم

ستا دَ بنا نُست خمار چې چلې دے جوړ
ګنې که زهر ئې په تن کښې نهٔ وي
دَ اباسين په خوله کښې څګ ولې دے

سیلۍ چې کلي کښې راوالوتله
چرګو وزرو کښې راټول کړه بچي
ژوند دَ نسلونو دَ بقا نامه ده

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

خفه په خپله تنهایي نه یمه
خو ساه مې اوځي چې د کور او نه کښې
زه د مرغۍ · بچې یوازې وینم

❁ ❁

د اورېښتل بلاک په اوږدلان کښې
زه چې په هرې زاویې کورمه
د قاتلانو ستر ګوشیش کښې یمه

❁ ❁

د غم چپې د سرې نغ ورانوي
د یوې مور تږا لیدلې ده ما
اوس د مرغانو بچې نه رانیسم

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

زما اواز به دې زړهٔ ته ورځي اوچوي
ما په شو کېس کښې اخود لې نهٔ شي
څهٔ ډېکو ړښن پېس خو نهٔ يمه زهٔ

✿ ✿

سم راته ښکارې دَ پښتون ښځې دې
اول دې ماته رابېره کړې او
روستو بيا راشي تا په شا ټېوي

✿ ✿

زما دَ مرګ نه سترګه نهٔ ړې خو
چې حادثې لاره کښې اووينمه
نو دَ جهاز نه په چتري دانګمه

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ګلیان وي تو له ور ځ کاروان نه کوي
خو د جذبو په ژبه نه پوهيږي
ما د روبوټ سره واده کړے دے

❀ ❀

زما کتاب چې جینکۍ اولولي
اووائي دا زلمے په څرته وينو
ده خو زموږ ده نه بهږ ويستي دي

❀ ❀

لوږه د مينې په مړو غلي شوه
ماته ئې سپوره ډوډۍ کيخوده
بيغلي ښځه پراتې اوخوړې

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

شیرینې مه څه د غوبل ځي له
بڼې له منځه تر پښو ځان او باسه
چې تماشګیر د نخښې منځ نه اوولي

❀ ❀

د ژوند پایه څه ناروا تېره ده
دا هم زما دوه تصویرونه دي خو
دواړو کښې هېڅ مناسبت نشته دے

❀ ❀

رانه په ساه ډېره په سخته اوځي
وړنے چې ما نو د نیاګست مېرمنې
بیا د ګلونو ډالۍ مه راکوه

Scanned by CamScanner

په شرق دې ګټه او تاوان اوګي
دَ ګل وږمې چې پکښې اور اخلي
داسې وطن دې په سېلاب لاهو شي

زما سینه کښې ئې خپل سر پټ کړلو
زړهٔ ته مې نوره هم راخته شوله
ویئل ئې مهٔ ځهٔ ما پېریان ویرَوي

دلته دَ هر چا په تندي ګونجې دي
ژوند ته هسې چې دَ خندا ورغښي
زهٔ دَ کاغذ ګلونه هم نهٔ ګڼم

(c) ketabton.com: The Digital Library

اُ که همام دے که سعود، اسامه

که فائقه که ثوبیه که سعد

ټول مې دَ مینې دَ اسمان ستورې دي

❀ ❀

دَ لوئے قدرت مالکه ما اوبخښه

که اراده مې نهٔ وه جرم خو دے

دَ خپلې مور غاړې شهید کړے دے ما

❀ ❀

رانه غزوه دَ بدر هېره نهٔ ده

که اُخرې ساګانې هم اخلمه

زهٔ به دَ خدائے لارکښې جهاد کومه

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

زۀ خپره پښه نۀ یم خو څۀ اوکړمه
ستا په لاسونو کښې چینجي اونښي
په خپله مور هم کوزارونه کوي

❀ ❀

ډیر لوی کړاؤ غواړي یو والی د سوچ
خیر که مې ښځه په مزاج نۀ رسي
زۀ خو لا مور هم پېژندلې نۀ یم

❀ ❀

زۀ د خپل قام دانشوران پېژنم
زما په سوال به غلي پاتې شي تول
او د سګریټ نه به لوګي پورته کړي

Scanned by CamScanner

درته چې ګورم د خالونو په داغ
د اوښکو زهر مې مړه په سوي
اسمان د ستورو اوړه خونه ده

❀ ❀

کم اصلي ښځې نه دي او ساته رب
خدایه شته که مړه ئې کړي خونه سمبري
د سپي لکه به د چا پلار ننغه کړي

❀ ❀

ما چاله سترګې توري کړي نه دي
پیغلي زما په لمن داغ لګوي
رانجه چې پوري کړي نو ژاړي خله

(c) ketabton.com: The Digital Library
Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

پېغلې وېښل لاړمه ډوبه شومه
زړهٔ په چا سپړې دَ موټر مالکان
بیا به زهٔ لفټ دَچا نه نهٔ غواړمه

❀ ❀

دا حُنې ښهٔ دَ غاړې غورځې زما
سنګسار سنګسار مې شي احساس دَ وجود
زهٔ چې ماشومې لور له پړق ورکړمه

❀ ❀

ماتم ماتم شوه دَ ساحل سندره
زما جونګړه جوړه سپړلې ده چا
ما دَ دریاب په سر ایړې اولیدې

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

رانه خوبونه تبنتولي دي تا
داخه پیر یان دربانديٍ ناست دي اخر
په نیمه شپه چې ستانه څغي اوخي

❁ ❁

څکه زه ستا په خوله باورنه کوم
که تا ته یاد شي نازنینې پېغلې
تا به مین کا تو کیني تېکي کوله

❁ ❁

بې ځایه ویرې مه کوانې خاورې کړه
سرته رسیږي نه کارونه د ژوند
پېغلي راځه چې دواړه مینه اوکړو

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

منم خوږې اوبه دي د غم سپوري دي
خو دې پړاوُ ته دَ راتلو نه وړاندې
دړې مې دَ خپله ځانه اور وېستے دے

❁ ❁

تاچې زما تصوير په مخ بنکل کړلو
وینې مې ټول بدن کښې جوش اوهه
سمندرونه مې دَ خیال سپوري شو

❁ ❁

په شوګیرو باندې ستو مانړیو اوس
بېګاه مو ټوله شپه خبرې اوکړې
خو پټ مو اوساتل دَ زړهٔ حالونه

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ستا په لمنه باندې داغ نښته دے
دا څو سپوږمۍ خپله ځواني تاسره
یو څو ساعته امانت ایښې ده

ستا په لمنه باندې داغ نښته دے

❀ ❀

دَ کوکو پرېشر دې سوا دے بلا
ساده جینۍ اور ورته مهٔ تېزوه
په چم کلاوند کښې چرته بم اونځوې

❀ ❀

زهٔ بې وسې باندې یقین نهٔ لرم
دَ خپو دَ لاندې په ئې زمکه خو وې
که دَ غریب په سر اسمان نشته دے

Scanned by CamScanner

پېغلو سیندونو ته منګې مه اوړئ
څوک ساه لرونکې ئې ډوب کړي دي جوړ
دا چې اوبه بوړ بوړکې جوړوي

❀ ❀

چې پړسېدلې مخ زما اووینې
نو په خندا اووائې ژاړې څله
راځه چې زه درله ژبې ماتة کړم

❀ ❀

دَ بد نصیبو په دې وران کلي کښې
مرغان چې جالې جوړوي شېرېنې
دَ طوفانونو علامې ښکاره شي

(c) ketabton.com: The Digital Library

دَ هر یو ګل دَ زړهٔ سندره یمه
دَ خپل احساس په درته څهٔ وایمه
ستا دَ ساګانو دَ ورِمو نامه ده

❁ ❁

چې منړې تر ړې هنګامې جوړې شي
څوک بې ګناه ږکنې په سر اوګي
لارو کوڅو کښې وژغي مهٔ کوه

❁ ❁

تورو شپېلو نه چې لوګي پورته شي
ویره که ورځې مې دَ وادهٔ ده ګنې
زما یاران ما په پالنګ خښوي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

جوړ په دې کلي کښې سرې ننتې دي
چې د چا څه زړه غوارې هاغه کوي
څرګه یانګ اوواڼي څرک ها واچوي

❀ ❀

زما سندرې خوندي کړې دې چا
ځان نه بلا په فاصله پروت یمه
راته نزدې نه شې میراته یه شې

❀ ❀

زۀ په خپل ځان کښې راتوليږمه نه
نن دې جوړ خوب د بېغلتوب اوليدۀ
ستا په بدن کښې ستا جامې تنګې شوې

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

دَ حاسدانو په زړهٔ اور بلوه
ګوروبه، هر څه چې وي، غم مهٔ کوه
اوخاندهٔ کلکه راته غاړه وځه

❀ ❀

دا دَ قیامت ورځه چې هم نهٔ ده نو
چا جوړې زمکې ته خبرې کړې دي
ګنې نو میاندې خپل بچي ولې خوري

❀ ❀

ستا دَ پښو شرنګ چې واورمه نو
په نیمه شپه دَ کټ نه پاسمه زهٔ
او دَ چینې غاړې له ځان رسوم

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

دې کښې زهٔ يو منطق هم نه منمه
او منه دا به زما وهم وي خو
زهٔ هندواني سره شوملي نهٔ خکمه

❁ ❁

دَ سامري نسل اوسېږي دلې
که يې په خپلو سترګو هم او وينې
دَ څخې اواز يې به غوږ نهٔ اورې

❁ ❁

دنګې څوانۍ دې دَ اسمان څوکه کړم
چې ابوالهول ته مخامخ شومه زهٔ
نو ستا عظمت راته را ورانډې شولو

Scanned by CamScanner

حُسن په پاڼو کښې رانغاړمه نه
ستا تصویر ونه په گلدان کښې بږدمه
څه لېونی زه په البم څه کوم

❁ ❁

دا خوب به نه وینې چې ښکېل به شمه
له څانگې څانگې چې مې الوځوې
یوه مرغۍ یم پوره سېل به شمه

❁ ❁

زنځیر موکې، موکې زنځیر اوخوړه
تعبیر مې خوب، خوب مې تعبیر اوخوړه
نن دې وېښو رانه تصویر اوخوړه

راځه که ځې ګنې په مخه دې ښه
دومره مې زور په زړه کښې پاتې نه دے
چې اوس به زهٔ تا ته جولۍ نیسمه

❁ ❁

په خط کښې لیکې جوړې هېره دې کړم
بلا زورلے یم دَ مینې تبې
راشه زما دواړه وخکی اووتل

❁ ❁

ته په خوراک کښې ولې خیال نهٔ کوې
لا خو دِ شپږ میاشتې هم نهٔ دي شوي
ستا دَ وادهٔ جوړه په تا تنګه شوه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ستا په جولۍ کښې به خواږه ډراوم
دا ستا ځواني که دَ صحرا تنده شي
نو زۀ به اُونه دَ کجورې شمه

❀ ❀

څۀ که یې ځلې کړو دَ ژوندون حادثو
زمونږه زمکې، اسمانونه بېل دي
تاسو خېرات غواړې مونږ مینې ویشو

❀ ❀

راسره دومره مینه هم مۀ کوه
څوک چې له کوره په سفر اوځي نو
بیا په مړه کېږه خوراک نه کوي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

شیرینې د هر زړه واړېس راشمه
داسې ښېښو کښې اوښکې مه څلوره
دَ اسمان ستورې درنه غلا اونکړې

✿ ✿

مینه تر منځه فاصلې ورکوي
چې دَ پښو لوېه ځم کښې ساه واخلمه
ستا دَ بدن ورېمې ځان سره وړې

✿ ✿

ګټه په هر حال کښې هم ستا برخه ده
تول عظمتونه دَ اسمان لاندې کړې
چې ستا رابرنده بانهٔ وسله غورځوې

Scanned by CamScanner

مینه دَ ژوند هره تیاره تمبوي
ستا دَ نظر مسکې مسکې پلوشې
ما ته په لار کښې اورکي پړقوي

✿ ✿

دلته دَ وینو سېلاب ولې راشي
ددې وطن وږمه وږمه خاوره خو
مدام ګلونه دَ چامبېل ټوکوي

✿ ✿

ته دَ ګلاب دَ ګل ښائسُت ستایه خو
ستا اننګي چې پرخه پرخه شي نو
داړه سپېرلي درته په خپو پرېوځي

(c) ketabton.com: The Digital Library

ستا اواره زلفې چې تک ورکړي نو
ړک شي له زهرو نه وجود دکهوا
بیا چې څوک ساه اخلي نو سا ترې او ځي

❁ ❁

ډېر شر پسنده ځنګیالي خلق دي
اوس که له تندې مرمه مړ دې شمه
خو زهٔ ددې کلي او بهٔ نهٔ څکمه

❁ ❁

زهٔ بې ګناه چا سره جېړه نهٔ کوم
تا که لکه ببره کړې نهٔ وه
نو دا ګرېوان به دې ښلېدلے نهٔ وے

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ستا دَ بدن خوَله دې اوبهیږي

څه که اسمان دریاندې اور وروي

خو ـ ـ څ پوهږر به رانه پورې نکړې

❀ ❀

راپورته کیږه چې انګړ ته اوځو

راځه باران دَ پشکال وریږي

که مو ګرمکې دَ بدن ماتې شي

❀ ❀

ته خفه کیږه مه شیرینې زما

که دا ژورې په ما خولې ګکوي

دَ بدن وینه به صفا شي زما

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

دَ دومره پېغلو دَ زړهٔ سر يمه زهٔ
که دَ يوې نامه مې هم واخسته
ستا دَ تصوير نه به لمبې پورته شي

❁ ❁

څاسره وخت کوم دے چې مونږ اووينې
ټوله دنيا دَ ځان په غم اخسته ده
راځه بلبلې راتړ غاړه ووځه

❁ ❁

دَ اسمان ستورې راته غوږ کښې وائې
په خپلو سترګو کښې ئې خال دے څکه
زما په سينه لمن داغ لګوي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ما دومره ښکلې جینۍ نهٔ وه لیدې
زهٔ هم انسان یم اخر زړهٔ لرمه
خطا مې نهٔ وه که خطا شومه زهٔ

❁ ❁

دَ محبت بلا چلونه راځي
خو دَ بېلتون کور کښې پېدا یمه زهٔ
دَ پېغلو ژوند بربادولے نهٔ شم

❁ ❁

مینه مو نهٔ پرېږدي دَ شپې تیاره کښې
که دَ اوبو په لاښ کښې هم ناست یو خو
راپسې ستوري او سپوږمۍ رازغلي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

تا که ستنې کړې پېلوشې د نظر
زړه به زرغون نه کړې د ژوند فصلونه
بیا به په دې للمه باران اونه شي

❁ ❁

ارمان په غېږ کښې د ارمان ورک شولو
مانه د لاس کړ ښو کښې ځان ورک شولو
د زړه درزا پسې مې لاره چرته شم

❁ ❁

زما لباس په ما کښې تنګ خو نه دے
ژوند د نولي او د مارجنګ خو نه دے
کېږ به تر څو په دې فریب کښې یمه

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

دَ کیتهس سندرې اورېدلي دي ما
ما دَغالب شاعري هم لوستې ده
ستا دَ يوې خندا جواب نهٔ لري

❁ ❁

دَ ژوند صحرا کښې دَ ښائست ميرمنې
تا چې په کومه لار دمه کړې ده
تر پښه روانې دي چينې دَ مينې

❁ ❁

دَ اينې په مخ سرخي چې ده تږ دي
چې دا شفق شفق کمونه سپړې
دا پرې هم ستا دَ انګو سپوري دي

Scanned by CamScanner

ساده جینۍ ده وائي مه ویرېږه
ستا نه خو زړه زیاته زړه وره یمه
په هسې يې نه چې دا مې څه اووییل

❀ ❀

د پېغلتوب مستي دې ړوبه نه کړي
دا خو بېخي چا سره کېږ نه اولي
د سمندر اوبو ته ټوپ مه وهه

❀ ❀

ماتې پېسې چې جیب کښې نه لرې نو
ځان داسې مخکښې مخکښې هم مه کوه
ګنې نو لوټ به درله مات کړمه زه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ما ښکلي عکس دَ لېونتوب اولیده
سوځ کښې مې ورکه شوه دَ ژوند اینه
زه چې بیدار شمه، ما خوب اولیده

حُسن په هر ماحول کښې خیال ساتي خپل
چې فرښتو ترې لاس نیوے کړے دے
اُکمل ماله دَ هسپتال نرسه ده

سپوږمۍ که تا خپله هاله ماته کړه
اسمان ته وایه لاړې ډوب ئې کړې
ستورې دَ سیند تل کښې هم سترګې وهي

Scanned by CamScanner

څهٔ ازمېښتونه ئې د ژوند دانیسي
کنی نو زړهٔ نه ئې لمبې پورته شي
مور چې د تې نه خپل ماشوم پرېکوي

ستا د نظر مستۍ لا هو نه کړي، ما
زړهٔ کښې مې مینه غورځنګونه کوي
او سمندر سره روان یمه زهٔ

غاوره پېغله خپل غرور دوبه کړه
چې لېونې سپې خوله ورواچوله
اوس ئې په کېږه کښې کوترې شوې دي

(c) ketabton.com: The Digital Library

سره لوېښته دي په ما مه غوروه
ويښ يم ما نه چرته هېره نه شي
زما نظر څه سېلاني غونډې دے

❀ ❀

کڼ اختر ونه شي چاپېره له ما
د صائمې د سترګو پرق ځي وائي
روژه کښې سيد الابرار شوے دے

❀ ❀

ته په ماڼۍ کښې د جنت مېشته يې
د ناعمې خندا ته پام اوکړه لږ
خپل ځان ته زړه کښې فرښتې ښخوي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

بېرته د کور دروازه مهٔ ساته اوس
نوې فتنې ترې رابرخېږه نهٔ شي
بیا چا په زمکه کښې غنم اوکرل

❁ ❁

راکوره مهٔ دا به احسان وي په ما
ادا کوي به څوک ددې کفاره
ستا په کتو زما روژه ماته شوه

❁ ❁

بیا به زهٔ تا سره په سپل نهٔ اوځم
تا د ورې کمبل کښې اونغښته ځان
واوره په ما تمامه شپه ورېده

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا نه چې زه ورته کښې نشم ، خو
میاندې که خیال دَ خپل ناموس ساتي نو
بیا دې زامنو له واده نه کوي

❀ ❀

زه دَ رومان یوه سندره یمه
زما دَ ژوند په هره لار الوځي
څرخکې ، زاڼې ، لوټکې ، بلبلې

❀ ❀

ستا دَ انصاف شمله راټیټه مه شه
خو اوس په دې کښې به څوک څه اووائي
لیوانو مات کړل دَ هوسو بچوړي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

موږ ئې حقونه په سر ستر‌ګو منو
خو شي نهٔ سپارو طوفان ته د ژوند
څوک د هوسې په اوږو بار نهٔ اوړي

❀ ❀

ما چې پرې ټول عمرخېل ځان خوړلو
لګې ببره کړې چې ما اوويني
کرسې کښې تاؤ شي رانه مخې واړوي

❀ ❀

هغې به دې لاس کښې برکت رانشي
د پلار په مخې چې لګيدلې ئې ته
ياد ئې ساته څوک به دې مخې نهٔ کوي

Scanned by CamScanner

سر مې قلم نهٔ کړې منصف دَ وطن
دَ ګلو لښته چې راغاړه وته
اوس مې په ساه ساه کښې ورځې دي د ګل

تهٔ دَ هاتهي غوږ کښې اوده ولې یې
چې په لستوڼي کښې ماران ساتي نو
ځان به ستا په خود کښې اوبنګېږي

چا یې دَ زړهٔ درزا، لیدلې نهٔ ده
ا شازادګۍ قرانګو ما یادوي
بندې چې په تاج کښې د طاوس وزرې

(c) ketabton.com: The Digital Library

اومنه دا ډېره سپېره لوبه ده

بیا به هم تا ته د ژوند لارې نیسي

خپلو بچو سره شطرنج مه کوه

❀ ❀

دومره په مینه مینه مه راګوره

څوک نه وايي چې دا ناره خو راته

څه هیڅ نه پوهېږم په خپل زړه

❀ ❀

د بدمعاشانو ښار دے غږ مه کوه

که کمزورې ښایم نو مرګ به مې کړې

تو پېی مې څکه په چمبا ږغي ده

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

د شاعر چاپ کتابونه

(۱) د ژړا سپوږمۍ ، پښتو شاعري ، ۱۹۹۱ء

(۲) ہم اینٹوں کے قیدی ، اردو شاعری ، ۱۹۹۳ء

(۳) سترګو کښې خوب د ګودرپاتې نه شو ، پښتو شاعري ، ۱۹۹۶ء

روميے ايوارډ يافته چاچا کريم بخش ايوارډ ۱۹۹۶ء

(۴) راته غوږ ونو کښې بنګړي شرنګوي ، د پښتو هايکو مجموعه ، ۱۹۹۸ء

(۵) ګرفت ، اردو شاعری ، ۱۹۹۹ء

(۶) کاڼي د ګل په لاس کښې خوندنه کوي ، د پښتو هايکو مجموعه ، ۲۰۰۰ء

(۷) اوازونه او دائرې ، پښتو تنقيد ، ۲۰۰۱ء

(۸) په ساحل د نظر ، پښتو شاعري ، ۲۰۰۲ء

(۹) ستا د ځوانۍ تصوير په خوب اوده دے ، د پښتو هايکو مجموعه ، ۲۰۰۳ء

چاپ ته تيار

(۱) رضا ہمدانی احوال و آثار ، اردو تحقیق (پی۔ایچ۔ڈی مقالہ)

(۲) نیا اور پرانا غالب ، اردو تنقید

(۳) هايکو او پښتنه هايکو ، تنقيد و تحقيق .

Scanned by CamScanner

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library